

TEN GELEIDE

Ter bevordering van onze plaatselijke geschiedschrijving bieden wij met deze bibliografie van Zonnebeke en zijn deelgemeenten een overzichtelijk en praktisch instrument aan voor wat doorheen de jaren reeds gepubliceerd is aangaande deze dorpen. Gezien onze persoonlijke specialisatie in de Eerste Wereldoorlog plannen wij op termijn ook voor deze periode een geannoteerde bibliografie. Het ware eveneens wenselijk een Zonnebeekse archiefwijzer samen te stellen zodat de plaatselijke vorser niet alleen zicht krijgt op de bestaande literatuur, maar ook op wat de verschillende bewaardepots te bieden hebben.

In de overtuiging dat de voorliggende bibliografie nooit volledig kan zijn, danken wij Prof. Paul Trio, Dr. Rik Opsommer, Michel Van Pottelberghe en vooral Marnick Gunst voor de hulp bij de samenstelling en kijken wij graag uit naar aanvullingen en/of verbeteringen. Het ligt in de bedoeling die dan, samen met nieuwe publicaties, jaarlijks mee te delen. Binnen afzienbare tijd zullen alle werken en artikels ook beschikbaar zijn in de Zonnebeekse Heembibliotheek.

Franky Bostyn, 2002

1. Een Bibliografie

Beselare (BE), Geluvelde (GE), Passendale (PA), Zandvoorde (ZA) en Zonnebeke (ZO) zijn vijf landelijke dorpen met een rijk verleden, sinds 1977 gefusioneerd onder Zonnebeke. Een historische bibliografie opmaken van deze vijf gemeenten is dan ook geen gemakkelijke opgave, zelfs niet zonder de opname van 30 jaargangen Zonneheem. Wij hebben ons immers niet willen beperken tot werken en artikels die rechtstreeks en alleen maar handelen over Zonnebeke, maar ook tot opname van ruimere publicaties, waarin echter wel expliciet gegevens over deze gemeenten voorkomen. Teneinde aldus op een systematische manier zo volledig mogelijk te zijn, hebben wij vier soorten publicaties resoluut geweerd:

- ✓ administratieve reeksen en drukwerken, o.a. Info-Zonnebeke, de provinciale jaarboeken, bisschoppelijke almanakken, kiezerslijsten, eigentijdse socio-economische studies, etc.
- ✓ archieftoegangen en inventarissen daar deze beter schikken in een aparte archiefwijzer
- ✓ kranten, hoewel vaak met interessante historische bijdragen
- ✓ allerhande losse drukwerken zoals redevoeringen en lofdichten (tenzij in tijdschriften)
- ✓ alles met betrekking tot de Eerste Wereldoorlog, eveneens stof voor een lijvige bibliografie

De referenties zijn verdeeld en genummerd over achttien rubrieken met verwijzingen bij overlapping, korte annotatie en opgave van de gemeenten waarover gegevens voorkomen.

2. Bronnen en Vindplaats

Aan de basis van de voorliggende bibliografie ligt een drievoudige methodiek. In eerste instantie repertorieerden wij alle relevante werken uit onze persoonlijke verzameling, die zo'n 400 titels telt over plaatselijke geschiedenis van de Ieperstreek (naast bijna 800 over de Eerste Wereldoorlog in Vlaanderen). Daarna analyseerden wij zes klassieke bibliografieën en consulteerden tenslotte acht bibliotheken, hetzij op catalogus of in open rek.

De geraadpleegde bibliografieën zijn;

- Allossery, P. *Geschiedkundige Boekenschouw over het Huidige West-Vlaanderen in 't Algemeen en zijne Gemeenten in 't Bijzonder*, Brugge, 1912-1913.
- De Wachter, L. *Repertorium van de Vlaamse Gouwen en Gemeenten: Heemkundige Documentatie 1800-1950*, Antwerpen, 1943-1957.
- Maddens, N. e.a. *Bibliografie van de Geschiedenis, Taal- en Volkskunde van West-Vlaanderen en de Westvlaamse Gemeenten 1950-1981*, Kortrijk, 1983.
- Bauwens-Lesenne, M. *Bibliografisch Repertorium der Oudheidkundige Vondsten in West-Vlaanderen*, Brussel, 1963.
- Lenaerts, R. *Genealogisch en Heraldisch Repertorium van de Zuidelijke Nederlanden*, Handzame, 1969-1979.
- *Boekenschouw: Lopende Bibliografie van de Geschiedenis van het Oude Graafschap Vlaanderen en de Provincie West-Vlaanderen* in: Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis, 1983-1995.

De aldus gedestilleerde werken en artikels zijn opgespoord en aangevuld in acht bibliotheken met plaatselijk belang, waarbij het gros van het gerepertorieerd materiaal te vinden is in de eerste drie:

- *Bibliotheek Heemkring Zonnebeke*: met eind 2001 1363 werken, waarvan een aanzienlijk deel met plaatselijk belang
- *Centre de Documentation Waasten*: ca. 130.000 werken over de streek rond Comines-Warneton in een uitzonderlijke database met uitgelichte tijdschriftartikels
- *Stadsarchief Ieper*: de laatste jaren sterk in uitbreiding met een zeer ruime verzameling tijdschriften en veel historische werken, die overgebracht zijn uit de Stadsbibliotheek
- *Stadsbibliotheek Ieper*: uitgebreide bibliotheek waar veel recenter materiaal te vinden is en ook heel wat tijdschriften
- *Bibliotheek Albrecht Rodenbach Roeselare*: van groot belang is hier het fonds Westflandrica met meer dan 20.000 boekdelen van West-Vlaamse schrijvers, geklasseerd op auteur
- *Universiteitsbibliotheek KULAK Kortrijk*: uitgebreide wetenschappelijke collectie, maar weinig echt lokale publicaties
- *Provinciale Bibliotheek en Cultuurarchief Brugge*: verzamelt en catalogeert alles wat met West-Vlaanderen te maken heeft, recentelijk overgebracht naar het Provinciaal Tolhuis
- *Stadsbibliotheek Biekorf Brugge*: oude bibliotheek met zeer veel over West-Vlaanderen, waaronder alle uitgaven van de Emulatie en de meeste 19de-eeuwse lokaal-historische studies

3. Anderhalve Eeuw Historiografie

De katalysator van de West-Vlaamse geschiedschrijving is ongetwijfeld de oprichting te Brugge in 1838 van de ‘Société d’Emulation pour l’Histoire et les Antiquités de la Flandre Occidentale’. Het is hier dat de eerste bijdragen verschijnen over Zonnebeke, vooral over de geschiedenis van de abdijen, waarbij het Genootschap in 1865 instaat voor de uitgave van het cartularium van de Nonnebessen en in 1925 voor dat van de Augustijnenabdij. Dit laatste gebeurt door kanunnik Camiel Callewaert, die als professor aan het Groot-Seminarie in Brugge een hele generatie geestelijken de liefde voor de geschiedenis en vooral de nieuwe historisch-kritische methode bijbrengt. Onder hen L. Dewolf, V. Pil en Paul Allossery, geboortig van Geluveld, conservator van het Gezelmuseum en bibliograaf van West-Vlaanderen.

In de jaren van De Wolf, maar ook later onder Antoon Viaene, heeft Biekorf, evenals de Emulatie, haar stempel gedrukt op de West-Vlaamse en plaatselijke geschiedschrijving. In Zonnebeke geven twee vertegenwoordigers van de positivistische Emulatie en de volkse Biekorf aanleiding tot een merkwaardig historisch debacle. In 1911 publiceert Valeer Pil een necrologium van de abdij dat hij haalt uit een gemeentelijk parochieregister. Vóór de vernieling in de Eerste Wereldoorlog wordt deze bron ook geraadpleegd door Lodewijk De Wolf, die in 1923 in ‘zijn’ Biekorf een ‘Oordeelmatig Onderzoek’ publiceert van de uitgave door Pil. *‘k Een weet niet, oprecht, wat dat heer Pil bedoelde met zijn uitgaaf? Een slaafschen overdruk van ‘t stuk? Toch niet: hij heeft het immers aangevuld. (...) ‘t Is dat deze uitgave te bloot, te dood is afgeboekt: nauwkeurig wel, maar niet genoeg ontledende, niet wijzende op den maak van ‘t stuk, op alles wat erin, eraan, erop, erom, eronder zelfs te vinden was, waaruit het stuk iets meer te leeren werd.* Ironisch genoeg is het precies De Wolf die in zijn eigen tijdschrift bijna alle ingestuurde bijdragen herschrijft, niet altijd zonder kritiek, zoals zijn bedenkelijke uitgave van Achiel Van Walleghems oorlogsdagboeken over Dikkebus.

Het komt ons voor dat de periode 1930-1960 voor de plaatselijke heemkunde minder vruchtbaar is, waarbij de waardevolle uitzonderingen slechts de regel bevestigen. In de jaren ’60 treden er in onze gemeenten enkele gedreven vorsers op de voorgrond: Gabriël Versavel te Passendale, Jozef Maes te Beselare en ook verder Valeer Pil voor Zonnebeke. Daar wordt de historische belangstelling vooral aangewakkerd in het zog van de VTB-VAB, die in 1962 zorgt voor de uitgave van Pils geschiedenis van Zonnebeke. Vanaf de jaren ’70 en vooral na de gemeentefusies zien in onze provincie tientallen nieuwe heemkundige kringen het levenslicht. In Zonnebeke gebeurt dit onder impuls van de dynamische koster Guido Vermeulen met sinds 1972 het tijdschrift Zonneheem. Als vertegenwoordigers van deze nieuwe generatie noemen we de onderwijzers André Deseyne, Alfons Theunynck en ook Marcel Pauwels, die als gedegen vorsers echter nooit veel gepubliceerd heeft. In Zonneheem evolueren de aanvankelijk volkskundige bijdragen na het vertrek van Vermeulen in 1980 in meer historische zin, met de laatste jaren een (gelukkige) tendens naar meer oorspronkelijk onderzoek en bronvermeldingen.

In de historiografie buiten het tijdschrift valt duidelijk de evolutie op van institutionele- en kerkgeschiedenis naar specialisatie in de meer sociale sfeer, zoals genealogie en het typisch fenomeen van de hekserij. Onder het motto ‘kwaliteit boven kwantiteit’ hoede de heemkundige zich in elk geval voor al te vlotte syntheses en moet hij/zij steeds kunnen terugvallen en verwijzen naar oorspronkelijk bronnenonderzoek, hetzij archeologisch, schriftelijk of mondeling. De belangrijkste uitdaging voor de heemkundige is dan ook zijn lokaal onderzoek te situeren binnen een ruimer historisch kader en hieraan zelf een wezenlijke bijdrage te leveren.

4. De Zonnebeekse Geschiedschrijvers

In de loop der jaren hebben zowel gedreven heemkundigen als gerenomeerde historici zich met de geschiedenis van onze Zonnebeekse deelgemeenten ingelaten. Tot deze laatste behoren zeker de uitgevers van de cartularia van de Zonnebeekse abdijen, Leopold Van Hollebeke en Camiel Callewaert, evenals Dom. Nicolas Huyghebaert, die er een uitnemende synthese van schrijft. Wanneer we het plaatselijk studiewerk overschouwen, achten wij het aangewezen om een achttal auteurs met min of meer afgesloten werk te weerhouden voor een korte situering op basis van streekgebondenheid en origineel onderzoek.

- *Lodewijk Dewolf (1876-1929)*: priester-historicus, onderpastoor te Beselare 1911-1914 en er zeer door geïnspireerd, volks en Vlaams, wordt na de oorlog hoofdredacteur van Biekorf waarin hij tientallen grote en kleine bijdragen schrijft over Beselare
- *Valeer Pil (1885-1975)*: priester-historicus, schrijft vooral over de abdij van Zonnebeke met in de beginjaren artikels in de Emulatie en in 1962 zijn bekroonde dorpsmonografie, broer van Berten Pil en eveneens Vlaamsgezind met ook bijdragen in de Belgische Standaard
- *Jozef Maes (1899-1980)*: heemkundig vorser en molenkenner, auteur van vijf Beselaarse gedenkboeken en een zesde over Warden Oom, geestelijke vader van de heksenstoet, schrijft 128 artikels in De Belgische Molenaar en 93 bijdragen in diverse bladen
- *Gabriël Versavel (1902)*: onderwijzer te Passendale, legt zijn dorpsgeschiedenis vast in vier boeken over de Eerste- en Tweede Wereldoorlog, het kerkelijk- en het cultureel leven, vooral op basis van eigen aantekeningen, interesseert zich ook bijzonder voor kruiden en pendelen
- *Alfons Theuninck (1916)*: onderwijzer te Zonnebeke en gewezen voorzitter van het O.C.M.W., groot molenkenner met drie boeken over de Zonnebeekse molens, steeds in relatie tot gelijkaardige bouwwerken en talrijke artikels
- *Andre Deseyne (1921)*: onderwijzer te Zonnebeke, actief bij diverse verenigingen, publiceert vooral over de periode 1914-1945 met acht boeken en diverse artikels, vooral 'Zonnebeke 1914-18' met zoon Aleks, die zich verder verdiept in militaire geschiedenis
- *Andre Hauspie (1929-2000)*: onderwijzer te Beselare, stille vorser en genealoog, vroeger ook actief in het verenigingsleven, zijn werk is doorgaans slechts gestencild, maar van hoge kwaliteit en vooral geconcentreerd op Beselare
- *Guido Vermeulen (1936)*: volkskundige en koster te Zonnebeke, eerste voorzitter van 'De Zonnebeekse Heemvrienden', schrijft veelal op basis van mondelinge getuigenissen, o.m. over de Molenaarelst, de Westhoek, loopgraafkunst, ambachten en volksdevotie (Sint-Antonius)

Bronnen

- Art, J. e.a. *Hoe schrijf ik de Geschiedenis van mijn Gemeente*, Gent, 7 dln.
- Balduyck, E. *Pastoor-Historicus Valeer Pil (1885-1975)* in: *De Yzerbode*, 1976 (6), nr. 2.
- Maes, O. *André Hauspie: Een Blijvende Herinnering* in: *Zonneheem*, 2000 (29), nr. 1.
- Soetaert, P. *Op Zoek naar het Eigen Verleden: Historisch Onderzoek en Historische Verenigingen in West-Vlaanderen* in: *Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis*, 1989 (126), p. 167-186.
- Van Coppenolle, M. *Lodewijk De Wolf: De Onverzoenbare Westvlaming* in: *Biekorf*, 1953 (54), p. 241-247.
- Vermeulen, G. *Pasfoto van Meester Gabriel Versavel* in: *Zonneheem*, 1977 (6), nr. 2.
- Vermeulen, G. *Pasfoto van Meester Andre Deseyne* in: *Zonneheem*, 1977 (6), nr. 4.
- Vermeulen, G. *Pasfoto Alfons Theuninck* in: *Zonneheem*, 1977 (6), nr. 5.
- Vermeulen, G. *Jozef Maes 80 Jaar* in: *Zonneheem*, 1979 (8), nr. 3.
- *Heemkundige Guido Vermeulen uit Zonnebeke bekroond* in: *Zonneheem*, 1977 (6), nr. 2.

Uitgegeven op 27 april 2002 ter gelegenheid van de Boekenbeurs van de Westhoek.
Lic. Franky Bostyn

Inhoud

- Inleiding
- A. Algemeen
- B. Abdijen
- C. Archeologie - Geologie
- D. Bevolking
- E. Bouwkunst - Patrimonium – Wederopbouw
- F. Franse tijd
- G. Archeologie - Genealogie
- H. Hekserij
- I. Kerkelijk Leven
- J. Kunst- en Wetenschapsstudie
- K. Modern Bestuur - Politiek
- L. Molens
- M. Oud Bestuur - Ancien Régime
- N. Sociaal-Economisch
- O. Topografie - Toponymie - Iconografie
- P. Verenigingen
- Q. Volkskunde - Dorpsleven
- R. Wereldoorlog II

A. Algemeen

- A.1. *Zonnebeke: Toeristisch Vademecum*, Zonnebeke, s.d., 22 p.
algemene brochure ten behoeve van de toerist in Zonnebeke en deelgemeenten met bijzondere aandacht voor het oorlogspatrimonium, verschillende uitgaven (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- A.2. Balduyck, E. *Zonnebeke in 625 Lijnen*, Antwerpen, 1964, 16 p. (ill.)
uitgegeven als nr. 25 van de Vlaamse Toeristische Bibliotheek, eerste toeristisch werk over de gemeente met enkele interessante en nieuwe gegevens (ZO)
- A.3. Dendooven, L. *Dit is West-Vlaanderen: Steden - Gemeenten - Bevolking*, Brugge, 1959-1962, 2286 p. (ill.)
bevat in drie delen gegevens en kaarten over alle West-Vlaamse gemeenten, historisch, administratief en sociaal-economisch, zeer interessant voor de periode waarin het opgemaakt is (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- A.4. De Seyn, E. *Geschied- en Aardrijkskundig Woordenboek der Belgische Gemeenten*, Brussel, s.d., 1573 p. (ill.)
oud referentiewerk in twee boekdelen, intussen verbeterd en vervangen door Hasquin, met geschiedkundige gegevens over alle gemeenten (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- A.5. Deseyne, A. *Zonnebeke in: De Gidsenkring*, 1990 (28), p. 3-26. (ill.)
degelijke synthese van de geschiedenis en het patrimonium van Zonnebeke, die aan de basis ligt van het toeristisch vademecum (ZO)
- A.6. Deseyne, A. & A.M. *Zonnebeke 1914-1918: Dood en Heropstanding van een Dorp*, Zonnebeke, 1976, 548 p. (ill.)
oorlogsmonografie met hoofdstuk I: 'Zonnebeke voor 1914' (p. 11-99) en hoofdstuk III: 'Zonnebeke herleeft' (p. 461-548), waarin het leven in al zijn aspecten behandeld wordt (ZO)
- A.7. Hasquin, H. e.a. *Gemeenten van België: Geschiedkundig en Administratief-Geografisch Woordenboek: Vlaanderen*, Brussel, 1980, 1387 p. (ill.)
geeft in twee delen een historisch en sociaal-economisch overzicht van alle voormalige Vlaamse gemeenten, ideaal voor situering of introductie (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- A.8. Houthaeve, R. *Kent u dat Dorp? Roeselare*, 1978, p. 22-23 (ill.)
zeer algemene voorstelling van een hele reeks West-Vlaamse dorpen met tekst en twee pentekeningen op telkens twee bladzijden, hierin opgenomen Geluveld (GE)
- A.9. Maes, J. *Gedenkboek aan Beselare in de Eerste Wereldoorlog 1914-1918*, Beselare, 1979, 221 p. (ill.)
gestencilde bewerking van het Beselaars gedenkboek uit 1956 met kroniek 1899-1914 (p. 1-20) en overzicht van de wederopbouw (p. 120-139), interessant door eigen aantekeningen en de vele mondelinge inlichtingen (BE)
- A.10. Pil, J. *De Geschiedenis van Zonnebeke 1070-1991*, Oostende, 1991, 54 p.
verhalende synthese van feiten die de geschiedenis van Zonnebeke mee bepaald hebben met toch enkele nieuwe of persoonlijke elementen (ZO)
- A.11. Versavel, G. *Passendale 1914-1918*, Passendale, 1968, 207 p. (ill.)
gedenkboek met een lijst van de Passendaalse bevolking vóór 1914 (p. 41-48) en interessante bladzijden over de wederopbouw p. 127-147, vooral rond de oorlogsschade (PA)

B. Abdijen

B.1. *Arrentement de 1253* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1848 (6), p. 153.
uittreksel van een merkwaardige rente van de Zonnebeekse abdij, geheven te Hooglede in 1253, naar een Oostenrijkse inventaris uit 1779 (ZO)

B.2. *Annalecta Vaticano-Belgica: Recueil de Documents concernant les Anciens Diocèses de Cambrai, Liège, Thérouanne et Tournai publiés par l'Institut Historique Belge de Rome*, Rome, 1906-1987, 32 dln.

excerptiën uit pauselijke teksten van de 14de en 15de eeuw betreffende België met verschillende gegevens over de Zonnebeekse Augustijnenabdij, toegankelijke indices (ZO)

B.3. Angillis, A. *Annalectes pour servir à l'Histoire de Roulers* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1867 (19), p. 40-57, 143-178.

bevat interessante gegevens over de abdij van Zonnebeke, Roeselare en Roger de Lichtervelde met uitgave van zes stukken uit het abdijsarchief van de 13de en 14de eeuw, die niet hernomen zijn door Callewaert (ZO)

B.4. Angillis, A. *L'Abbaye de Nonnebossche* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1867 (19), p. 82-88.

behandelt de (gespannen) relaties tussen de abdij van Nonnebossen en deze van Zonnebeke met twee akten uit het dan nog onuitgegeven cartularium van deze laatste (Callewaert nrs. 29, 38) (ZO)

B.5. Bled, O. *Régestes des Evêques de Thérouanne 500-1553*, Saint-Omer, 1904, 408 + 362 p.

verzamelde regesten met deel 1 van 500-1414 (2482 akten) en deel 2 van 1414-1553, uitgegeven door de Société des Antiquaires de la Morinie met interessante gegevens over de Zonnebeekse abdijen (ZO)

B.6. Callewaert, C. *Chartes Anciennes de l'Abbaye de Zonnebeke*, Brugge, 1925, 180 p. (ill.)

uitgave van het cartularium met 143 stukken tot 1300 (jammer genoeg niet verder), bewaard in het Groot-Seminarie te Brugge, kritisch met index (referenties in de Emulatie van 1905 en 1906) (BE/GE/PA/ZO)

B.7. De Cuyper, J. *De Abdij van Zonnebeke en Kortrijk* in: *De Leiegouw*, 1963 (5), p. 117-120.

artikel n.a.v. het verschijnen van de studie van Valeer Pil met verwijzing naar passages die betrekking hebben op het Kortrijkse (ZO)

B.8. De Leyn, A. *Donations faites à l'Abbaye de Zonnebeke par Philippe d'Alsace, Comte de Flandre* in: *Annalectes pour servir à l'Histoire Ecclésiastique de la Belgique*, 1865 (2), p. 333-334.

uitgave van twee oorkonden uit het abdijsarchief over het toekennen van rente in 1177 en 1181 (Callewaert nrs. 15, 18) (ZO)

B.9. De Meulemeester, J. & Desmet, M. *De Augustijnenabdij te Zonnebeke* in: *Archaeologia Belgica*, 1986 (2), p. 127-130. (ill.)

synthese van de opgravingen in 1985-'86 met historische inbreng door A. Waegeman en detailtekeningen van de proefsleuven, zie ook: *Archeologie*, 1985 (2), p. 141-142 en *Archaeologia Mediaevalis*, 1986 (9), p. 34-35 (ZO)

B.10. Deseyne, J. *Het Seculiere Onze-Lieve-Vrouw-Kapittel te Zonnebeke (vóór 1072-1142)* in: *Iepers Kwartier*, 1982 (18), p. 99-114.

goed onderbouwde en geannoteerde studie die verder bouwt op Huyghebaert (*Monasticon*) en hypothesen maakt op basis van elders gekende ontwikkelingen (ZO)

- B.11. De Wilde, M. *De Augustijnenabdij te Zonnebeke (W-VI)* in: *Archeologia Mediaevalis*, 1990 (13), p. 30-31; 1991 (14), p. 29-30; 1992 (15), p. 35-36.
 samengevatte resultaten van de opgravingen van 1989, '90 en '91 rond de kerk en het kasteeldomein met ook de vondst van een dugout uit 1917 en Romeins schervenmateriaal (ZO)
- B.12. De Wilde, M. *Opgravingen in de Augustijnenabdij van Zonnebeke* in: *Biekorf*, 1991 (91), p. 375-380. (ill.)
 synthese van de bouwgeschiedenis van de abdij als besluit op de archeologische campagnes van 1985-'86 en 1989-'91 met vereenvoudigd opgravingsplan (ZO)
- B.13. De Wolf, L. *Oordeelmatig Onderzoek van 't zoovernoemde Necrologium der Abdij van Zonnebeke* in: *Biekorf*, 1923 (29), p. 25-32, 81-89, 105-111.
 Dewolf geeft hier met scherpe pen, doch zeer wanordelijk, kritiek op de uitgave van V. Pils necrologium dat volgens hem niet betrouwbaar en slecht verwerkt is (ZO)
- B.14. d'Herbomez, A. *Chartes de l'Abbaye de Saint-Martin de Tournai*, Brussel, 1898-1901, 747 + 688 p.
 zeer degelijke uitgave met deel 1 van 1094-1245 en deel 2 tot ca. 1500 met enkele akten tot 1690, de abdij heeft vanaf 1141 het patronaat over de kerk van Passendale (PA/ZO)
- B.15. Dochy, B. *Geschiedenis van de Stad Roeselare*, Roeselare, 1949, p. 72-77.
 veralgemenende tekst onder '4. Roeselare onder de Geestelijke Voogdij der Abdij van Zonnebeke', gebaseerd op het cartularium van Callewaert en Roeselaarse bronnen (ZO)
- B.16. Feys, E. & Nelis, A. *Cartulaires de la Prévôté de Saint-Martin à Ypres*, Brugge, 1880-1884, 1104 p.
 bijzonder interessante uitgave omdat Sint-Maarten belangen heeft op alle Zonnebeekse deelgemeenten, deel 1 (276 p.) geeft een chronologische geschiedenis en deel 2 het cartularium van 1102 tot 1364 (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- B.17. Gysseling, M. & Koch, A. *Diplomata Belgica ante Annum Millesimum Centesimum Scripta*, Brussel, 1950, p. 283-284.
 belangrijk middeleeuws repertorium met opname van de oudste oorkonde van de Augustijnenabdij uit 1072 (Callewaert nr. 1) (ZO)
- B.18. Huyghebaert, N. *Abbaye de Sainte-Marie à Nonnenbossche* in: *Monasticon Belge*, 1960 (1), p. 270-281.
 kritische en onderbouwde geschiedenis van de vrouwenabdij door dé autoriteit bij uitstek, eerste volledige studie van al het bronnenmateriaal met belangrijke correcties op Van Hollebeke (ZO)
- B.19. Huyghebaert, N. *Abbaye de Notre-Dame à Zonnebeke* in: *Monasticon Belge*, 1974 (3), p. 855-883.
 hoewel Valeer Pil zeker het meeste studiewerk verricht heeft, is dit het beste overzicht van de abdijschiedenis met kritische bronnenbespreking en bijkomend archiefonderzoek (ZO)
- B.20. Hoste, A. *Scriptorium in de Abdij van Zonnebeke* in: *Biekorf* 1997 (97), p. 89.
 korte verwijzing naar twee handschriften die erop wijzen dat de abdij in de 16de eeuw beschikt over een eigen scriptorium naar een zelf gestelde vraag in: *Biekorf*, 1988 (88), p. 452 (ZO)
- B.21. Muls, J. *Jhr A. Merghelynck en het Kasteel Beauvoorde te Wulveringem*, Brussel, 1953, p. 23. (ill.)
 beschrijving en afbeelding (figuur 18) van een obiit uit 1559 uit de collectie Merghelynck, gemaakt voor Louise de l'Espinoy, abdis van de Nonnebossen (ZO)

- B.22. Pil, V. *Religieux de l'Abbaye de Zonnebeke natifs de la Flandre Maritime* in: Bulletin du Comité Flamand de France, 1910 (10), p. 580-582.
geeft een overzicht van de gekende Zonnebeekse monniken afkomstig uit Frans-Vlaanderen op basis van het necrologium uit het vooroorlogs gemeentearchief en aangevuld met gegevens van het Groot-Seminarie (ZO)
- B.23. Pil, V. *Zonnebeke* in: Annales de la Société d'Emulation, 1911 (61), p. 104.
korte aantekening in de 'chronique' van de Emulatie over de vondst van een grafzerk van een kloosterling uit 1442, die verkocht is aan een verzamelaar uit Brussel (ZO)
- B.24. Pil, V. *Een Necrologium der Abdij van Zonnebeke (1608-1711)* in: Annales de la Société d'Emulation, 1911 (61), p. 224-243.
uitgave van het enige bekende necrologium uit de verloren gegane parochieregisters, met extra annotaties voor bijna alle religieuzen (waaronder de Zonnebeekse pastoors), zie echter wel de kritiek bij Dewolf 1923 (ZO)
- B.25. Pil, V. *Afkoopning van 't Oeconomaat der Abdijen van 't Bisdom Ieper in 1693* in: Annales de la Société d'Emulation, 1913 (63), p. 245-256.
het economaat is een Franse instelling waarbij tegen betaling het tijdelijk bestuur verkregen wordt over vacante abdijen en bisschopszetels, met interessante gegevens over de abdij van Zonnebeke (ZO)
- B.26. Pil, V. *Beknopte Geschiedenis der Abdij van Zonnebeke naar de Oorspronkelijke Bronnen bewerkt*, Brugge, 1914, 39 p.
bewaard als typscript in het Groot-Seminarie en de Provinciale Bibliotheek, waarop verschillende van Pils artikels gebaseerd zijn (ZO)
- B.27. Pil, V. *De Laatste Jaren der Abdij van Zonnebeke* in: Annales de la Société d'Emulation, 1922 (65), p. 131-160.
uitstekende studie over de opheffing van de abdij onder de Franse bezetting op basis van abdij- en (vernield) parochiearchief (ZO)
- B.28. Pil, V. *Carolus de Boisot: 20ste Abt van Zonnebeke (1608-1637)* in: Album English, Brugge, 1952, p. 321-330.
biografie van de adellijke abt die de Zonnebeekse abdij na 30 jaar weer uit haar puinen doet herrijzen en ook de geestelijke toestand herstelt, geschreven op basis van het abdijsfonds uit het Groot-Seminarie (ZO)
- B.29. Pil, V. *Zonnebeke en zijn Augustijnenabdij* in: De Toerist, 1961 (23), p. 1077-1081. (ill.)
vulgariserende synthese over de geschiedenis van de abdij, gemaakt aan de vooravond van het verschijnen van Pils dorpsmonografie (ZO)
- B.30. Pil, V. *Zonnebeke: Heerlijk Verleden en Zonnig Heden*, Zonnebeke, 1962, 365 p. (ill.)
de geschiedenis van Zonnebeke die voor meer dan de helft handelt over de Augustijnenabdij en ook verder de klemtoon legt op het kerkelijk leven, waardoor de burgerlijke geschiedenis minder aan bod komt (ZO)
- B.31. Pil, V. *Waar lag de Abdij der Nonnenbosschen voor de Geuzentijd* in: Iepers Kwartier, 1965 (1), p. 19-20.
bewijsvoering over de ligging van de abdij op het grondgebied van Zonnebeke (Nonnebospachtgoed) en niet in Ieper, zoals J. Cornillie (1950) beweert (ZO)
- B.32. Ponselee, L. *Het Zegel der Abdij van Zonnebeke* in: Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk, 1954 (27), p. 151-154. (ill.)
artikel n.a.v. de vondst van de zegelmatrijs van 1306 te Harelbeke, zoals uitvoerig beschreven door Weale in 1868 (ZO)

B.33. Saintenoy, P. *Le Sceau de l'Abbaye de Sonnebeecke près d'Ypres* in: *Annales de la Société d'Archéologie de Bruxelles*, 1893 (7), p. 479-480. (ill.)

beschrijving van een zegelmatrijs van de abdij van Zonnebeke uit 1272 gevonden op een veld in Bangor, naar een originele bijdrage van M. Griffith in: *Archaeologia Cambrensis*, 1893, p. 187. (ZO)

B.34. Slosse, L. *Dom Alipius Van Lerberghe: Derde Gemijterde Abt van Zonnebeke* in: *Bulletin van den Geschied- en Oudheidkundigen Kring van Kortrijk*, 1908 (5), p. 154-161.

zoals van Slosse te verwachten, wordt de figuur van Alipius Van Lerberghe vooral genealogisch behandeld in relatie tot zijn Kortrijkse afkomst (ZO)

B.35. Vandenberghe, S. *Een Laat-Gotische Kelk met Pateen uit Zonnebeke* in: *Archaeologia Belgica*, 1986 (2), p. 131-132.

analyse van een tinnen kelk en pateen gevonden in een priestergraf tijdens de opgravingen in 1985 en te dateren in de tweede helft van de 15de eeuw (ZO)

B.36. Vandenpeereboom, A. *Ypriana: Volume III*, Brugge, 1882, p. 77-81.

standaardwerk over de geschiedenis van Ieper met een beknopte historiek over de abdij van de Nonnebossen, die in 1585 overkomt van Zonnebeke, vooral geïnspireerd op Van Hollebeke (ZO)

B.37. Van de putte, F. & Carton, C. *Chronicon Vormeselense*, Brugge, 1847, 63 p.

Latijnse uitgave zonder bronvermelding met overzicht van alle abten en het Cartularium Formoselense tot 1285, onmisbaar voor Zandvoorde dat ervan afhankelijk was met oudste vermelding in 1102, p. 25-31 (GE/ZA/ZO)

B.38. Van de putte, F. *Notice sur la Commune de Lampernesse*, Brugge, 1853, p. 56-64 p.

bijlage op studie met acht akten uit het cartularium i.v.m. het geslacht de Lampernisse, ook verschenen in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1854 (13); Callewaert nrs. 12, 14, 43, 44, 46, 59, 91 (ZO)

B.39. Van de putte, F. *Zonnebeke* in: *Almanach der Bisdommen van Brugge en Gent*, 1855 (21), p. 165-169.

geschiedenis in een reeks over alle abdijen, vertaling van een extract uit zijn *Histoire du Diocèse de Bruges*, Brugge, 1850, p. 129-131 (ZO)

B.40. Van de putte, F. *Abdy van Nonnenbossche van 't Order van den H. Benedictus te Yper* in: *Almanach der Bisdommen van Brugge en Gent*, 1867 (33), p. 174-177.

zoals hierboven, *Beknopte Geschiedenis der Abdien van Vlaenderen* 19, gebaseerd op het cartularium door Van Hollebeke (ZO)

B.41. Van de putte, F. *Recherches sur les Sires de Lichtervelde* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1879 (30), p. 67-69.

met uitgave van een akte uit het abdijsarchief van 1368 betreffende de stichting van een kapel door Roger de Lichtervelde onder het patronaat van de abdij van Zonnebeke (ZO)

B.42. Van Hollebeke, L. *L'Abbaye de Nonnenbossche de l'Ordre de Saint-Benoit près d'Ypres 1101-1796, suivi du Cartulaire de cette Maison*, Brugge, 1865, 168 p. (ill.)

uitgave van 49 akten uit het abdijsfonds (Rijksarchief) en 10 verloren gewaande stukken uit de *Epistola* van Karel van Houcke (1607), waarvan er twee teruggevonden zijn, de inleiding is niet altijd even nauwkeurig (GE/ZA/ZO)

B.43. Van Zuylen van Nyevelt, A. *Een Onuitgegeven Oorkonde van 1194 voor de Abdij van Nonnenbossche* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1932 (75), p. 73-74.

n.a.v. een teruggevonden grafelijk charter uit 1194 over de schenking aan de abdij van een tiende te Zillebeke, toegevoegd aan het abdijsarchief onder nr. 6b (ZO)

B.44. Viaene, A. *Een Fransgezinde Abt van Zonnebeke 1711-1751* in: Biekorf, 1970 (71), p. 95-96.

artikel over abt Patrice Holvoet, afkomstig van Ledegem, aangesteld door Lodewijk XIV en blijvend Fransgezind, ook onder de Oostenrijkse restauratie, vooral gebaseerd op V. Pil (ZO)

B.45. Weale, J. *Sceau de l'Abbaye de Zonnebeke 1306* in: La Flandre, 1868 (1), p. 93-94. (ill.)

gaat over het eerste zegel van de abdij uit 1306 met uitgave van een akte uit het archief van het Groot-Seminarie waarin dit beschreven wordt (ZO)

B.46. Weale, J. *Livres d'Heures d'Origine Flamande vendus à Londres en 1903* in: Annales de la Société d'Emulation, 1903 (53), p. 141-147.

bij de veiling van een getijdenboek met aantekeningen over de Nonnebossen, die mogelijk aan de basis liggen van de Epistola van Karel van Houcke (1607), aartsdiaken te Ieper en hersteller van de abdij (ZO)

Zie ook: A.5 / I.1 / I.13 / I.14 / I.18 / I.33 / M.8 / M.17 / M.20 / O.7 / O.18

C. Archeologie - Geologie

C.1. Claerhout, J. *La Motte de Zonnebeke* in: Annales de la Société Archéologique de Bruxelles, 1905 (19), p. 166-169.

kort verslag over een in 1903 gemaakte proefsleuf in het Hanebos door de bekende priester-oudheidkundige Claerhout, het grootste deel van het artikel gaat echter over de notie motte in West-Vlaanderen (ZO)

C.2. Claerhout, J. *Le Préhistorique de la Flandre Occidentale* in: Annales de la Société d'Emulation, 1902 (52), p. 1-13.

overzicht van wat dan bekend is over de steentijden in West-Vlaanderen met bijzondere aandacht voor de wijd verkondigde visie van Rutot en gegronde kritiek die deze volledig van de kaart veegt (BE)

C.3. Claerhout, J. *La Question des Eolithes* in: Annales de la Société d'Emulation, 1906 (56), p. 94-96.

Claerhout stelt de tonnen silex waarop Rutot sporen van bewerking meent gezien te hebben, en die vooral bij ontginningen op de Reutel gevonden zijn, voor als waardeloos en ontkracht diens periodisering (BE)

C.4. Claerhout, J. *Reutelkeien* in: Biekorf, 1913 (24), p. 319-320.

post-factum beschouwing over de beruchte Reutelkeien, wat door Claerhout zelf en Houzé is afgedaan als fictie; er is geen Reuteliaan en er hebben daar ook geen mensen geleefd (BE)

C.5. de Beer, J. *Trouvaille de Passchendaele* in: Revue Belge de Numismatique, 1927 (69), p. 154-156.

beschrijft de vondst in 1927 van de familie Gryson van ca. 1500 muntstukken uit de 18de eeuw, waarvan het grootste deel in koper, gedolven onder de Franse bezetting (PA)

C.6. Hubert, P. *Bodemkaart van België: Verklarende Tekst bij het Kaartblad Geluveld 82W*, Gent, 1974, 78 p.

uitgebreide geologische analyse van de vijf Zonnebeekse deelgemeenten met profilering voor de economie, op basis van veldwerk uit de jaren '50 met o.m. 2 proefboringen per ha (BE/GE/PA/ZA/ZO)

C.7. Pil, V. *Zonnebeke* in: Annales de la Société d'Emulation, 1911 (61), p. 173-174.

korte bijdrage over het Hanebos en de aldaar gelegen motte, n.a.v. de verkaveling in bouwland, op basis van gegevens uit het abdijsarchief die aantonen dat dit de oude heerlijkheid Bourgogne is (ZO)

C.8. Rutot, A. *Note sur la Découverte d'Importants Gisements de Silex Taillés dans les Collines de la Flandre Occidentale* in: Mémoires de la Société d'Anthropologie de Bruxelles, 1900 (18), p. 14-47. (ill.)

gaat over grote hoeveelheden silex aan wie Rutot, naar de ontginningsplaats Reutel, een 'industrie reutélienne' en zelfs een 'homme reutélien' koppelt, maar waar J. Claerhout terecht geen enkele grond in ziet (BE/GE/PA/ZO)

C.9. Van Acker, L. *Geologie en Archeologie te Geluvelde in 1818* in: Biekorf, 2001 (101), p. 5-13.

over het uniek rapport van burgemeester de Jacob d'Ougny (Rijksarchief Brugge) over de bodemgesteldheid van Geluvelde als antwoord op een provinciale rondvraag, zeer belangrijk voor de bewoningsgeschiedenis (GE)

Zie ook: A.10 / B.9 / B.11 / B.12 / B.15 / B.32 / B.33 / B.35 / E.2

D. Bevolking

D.1. *Totaalindex van Familienamen voortkomende in Klappers van Parochieregisters van het Ancien Régime: Arrondissement Ieper, Dendermonde, 1993, 383 p.*

totaalklapper opgemaakt door de werkgroep genealogie en computer van de VVF, bijzonder handig om een familie geografisch te lokaliseren (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.2. Aerbeydt, G. *Staten van Goed van Roeselare, Roeselare, 1970-1994, 921 p.*

negen delen excerptiën van staten van goed van Roeselare-Poortery- en Ambacht, waarbij veel gronden resulteren onder deze laatste en er ook meldingen zijn van inwoners afkomstig uit onze streek (PA)

D.3. Arrazola de Oñate, S. *Registrum Ecclesiae Parochialis Stae Margaritae Loci de Gheluvelt ab Anno 1695*, Menen, 2001, 375 p.

transcriptie van de Geluvelde parochieregisters in 7 deeltjes, waarvan 3 aktes en 4 tafels vanaf 1695, slechts volledig over 1752-1792 (GE)

D.4. Bauwen, F. *Buitenpoorters van Ieper in Beselare 1631-1795*, Ieper, 2001, 57 p.

genealogische gegevens van de Ieperse buitenpoorters uit het fonds Merghelynck nr. 24 met index op de familienamen, voor eigen gebruik in 1990 reeds bewerkt door André Hauspie (BE)

D.5. Bauwen, F. *Buitenpoorters van Ieper in Geluvelde 1631-1795*, Ieper, 2001, 29 p.

zoals hierboven, genealogische gegevens van de Ieperse buitenpoorters uit het fonds Merghelynck nr. 24, reeds vroeger voor eigen gebruik bewerkt door A. Hauspie (GE)

D.6. Bauwen, F. *Buitenpoorters van Ieper in Zandvoorde 1631-1795*, Ieper, 2001, 20 p.

zoals hierboven, genealogische gegevens van de Ieperse buitenpoorters, reeds vroeger bewerkt door A. Hauspie in: Mededelingen van het Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek, 1992 (11), p. 6-14 (ZA)

D.7. Beele, W. *Soldaten uit de Kasselrij Ieper Anno 1590* in: Iepers Kwartier, 1977 (13), p. 92-95.

uitgave van een lijst met 50 mannen, waaronder drie uit onze parochies, die meegaan om de streek rond Oostende te verdedigen tegen de Hollanders, origineel in Kasselrijarchief, Bruine Pakken, nr. 7574 (BE/ZA/ZO)

D.8. Beele, W. *Haardstedentelling Passendale 1604* in: Westhoek-Info, 1995 (10), p. 146-147.

uitgave van een kort document uit het Kasselrijarchief, 2de reeks, nr. 121 met 51 haardsteden, opgemaakt voor het innen van belastingen (PA)

D.9. Beun, J. *Het Aantal Kommunikanten in 1733 en in 1768 in de Streek van Ieper in: Iepers Kwartier*, 1992 (28), p. 65-67.

vergelijking per parochie van de communicanten in 1733 en 1768 t.o.v. de oppervlakte, waarbij met een factor van 1,5 bij benadering het bevolkingsaantal kan berekend worden, geen genealogische gegevens (BE/PA/ZA/ZO)

D.10. Coussement, P. *De Poortery van Menen*, Kortrijk, 1971, 351 p.

wel onderzochte studie van de Menense binnen- en buitenpoorters met namen, data en bronverwijzing, waarvan we er ook verschillende terugvinden in onze parochies (BE/GE/PA/ZO)

D.11. Decrock, J. *Volkstellingen 1815: Loker-Nieuwkerke-Wulvergem-Zandvoorde*, Ieper, 2001, 26 p.

oorspronkelijke weergave van de telling uit het Rijksarchief Brugge met 623 inwoners, gerangschikt per gezin en indices op familienaam (ZA)

D.12. Demuynck, G. *Weerbare Mannen in de Kasselrij Ieper Anno 1638*, s.l., 1989, 78 p.

transcriptie van een interessant document uit het archief van de Raad van Vlaanderen met achteraan index op de familienamen (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.13. Desmet, J. *Les Dénombrements de la Population dans la Châtellenie d'Ypres 1610, 1615-1620* in: *Bulletin de la Commission Royale d'Histoire*, 1932 (96), p. 255-332.

bevolkingsanalyse op basis van tellingen uit het Kasselrijarchief van alle inwoners ouder dan zes jaar, evenwel zonder uitgave (tot dusver slechts voor Passendale bewerkt door Vanderhaeghe) (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.14. Desreumaux, J. *Geluveld tijdens de Franse Revolutie* in: *De Stam*, 1993 (1), p. 14.

lijst van 25 houders van 1 of 2 paarden opgemaakt voor de kasselrij in 1792, origineel in het kasselrijarchief, 2de reeks, nr. 438 (GE)

D.15. Dewilde, D. *Gazette van Detroit 1965-1984: Genealogische Gegevens: Deel 1-3*, Merksem, 1984, s.p.

genealogische verwerking van 20 jaargangen van het Vlaams-Amerikaans nieuwsblad met 9810 inschrijvingen en meer dan 32.000 namen, onmisbaar voor wie uitgeweken familie heeft (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.16. Dewulf, R. *Doodhalmen van de Heerlijkheden Moorslede & Acquets*, Brugge, 1978, 39 p.

excerptiën p. 33-36 van een document uit het Kasselrijarchief, 4de reeks, nr. 220 met 26 doodhalmen van de Passendaalse heerlijkheid Acquets over de jaren 1730-1775 (PA)

D.17. Dewulf, R. *Volkstelling 1815 Passendale-Zonnebeke-Beselare-Geluveld*, s.l., 1989, 184 p.

gestencilde weergave van de volkstelling uit het Rijksarchief Brugge, opgenomen per gezin, met aparte indices op familienamen (BE/GE/PA/ZO)

D.18. Dewulf, R. *Beselare: Staten van Goed, Akten en Kontrakten* in: *Westvlaams Genootschap voor Familie- en Wapenkunde*, 1990 (2), p. 184-189.

excerptiën van 20 akten 1785-1787 uit de folio's 137-221 van een niet genoemd register, bijna zeker uit het Kasselrijarchief (BE)

D.19. Donche, P. *Nominatieve Bevolkingsgegevens betreffende Zonnebeke* in: *Westhoek*, 1987 (4), p. 157-174; 1992 (8), p. 3-10.

bevat haardentelling 1469, maalrecht 1618, monsteringsrol 1633, weerbare mannen 1644, volkstelling 1698, straatschouwing 1691 en 1764; in aanvulling renten dis 1500, armenlijst 1695, pachten 1790-1817 + index (ZO)

- D.20. Donche, P. *Brouwers in de Kasselrij Ieper in 1693* in: Westhoek, 1996 (2), p. 13-18.
overzicht van de brouwers per parochie naar aanleiding van een beperkende reglementering onder Franse bezetting (BE/PA/ZO)
- D.21. Hauspie, A. *Parochieregisters Geluveld 1659-1707*, Beselare, 1990, 20 p.
analyse van de bewaarde parochieregisters, voor de Theresiaanse dubbels (1751), over de jaren 1653-1663 en 1695-1707, ten dele hernomen door S. Arrazola de Oñate (BE)
- D.22. Hauspie, A. *Huwelijken Beselare 1616-1751: Index*, Beselare, s.d., 49 p.
bewerking en verbetering van de bewaarde tafels op de parochiale huwelijksregisters vóór 1751, met alfabetische rangschikking op man en vrouw (BE)
- D.23. Hauspie, A. *Parochieregisters Beselare 1752-1793*, Beselare, s.d., 204 p.
handige transcriptie van de bewaarde Theresiaanse dubbels van de registers op doopsels, huwelijken en begrafenissen, chronologisch gerangschikt zonder indices (BE)
- D.24. Hauspie, A. *Burgerlijke Stand Beselare 1801-1807*, Beselare, s.d., 56 p.
transcriptie van de gemeentelijke geboorte, huwelijks- en overlijdensregisters voor de moeilijke beginjaren van de Franse tijd, chronologisch gerangschikt zonder indices (BE)
- D.25. Hauspie, A. *Enkele Documenten i.v.m. het Beheer van Wezen te Beselare (eind 18de eeuw)* in: Westhoek, 1998 (14), p. 32-36.
excerptiën van 13 akten uit het Kasselrijarchief, nrs. 498-500 i.v.m. goederen en voogdij van wezen te Beselare 1773-1786 (BE)
- D.26. Lammerant, Y. *Van Langemark-Poelkapelle-Bikschote-Wervik-Geluwe-Zonnebeke-Beselare-Geluveld-Passendale-Zandvoorde naar Amerika & Canada*, s.l., 1998, 112 p.
geeft een overzicht van de migratie tussen 1901-1910 op basis van de rapporten van Eugene Venesoën, Ministerie van Buitenlandse zaken, met index op de persoonsnamen (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- D.27. Lowyck, A. *Lijst van de Westvlaamse Boerenkrijgers* in: Ons Heem, 1953 (11), p. 69-119.
samengestelde lijst met gegevens over 488 strijders en uitgebreide bronnenopgave door de toenmalige autoriteit (BE/GE/PA/ZO)
- D.28. Maes, J. *Dopen en Begraven van Vluchtelingen te Beselare in 1794* in: Jaarboek Stedelijke Oudheidkundige Commissie Wervik, 1967 (2), p. 33-35.
excerptiën van 11 dopen en 17 begrafenissen van vluchtelingen die genoteerd staan in de Beselaarse parochieregisters (BE)
- D.29. Papin, K. *Doothalmen Kasselrij Ieper 1624-1723*, Roeselare, 1994, 223 p.
vervolg op het werk van Vanderhaeghe 1975 met excerptiën van deze akten uit het Kasselrijarchief, belangrijke genealogische bron met toegankelijke indices (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- D.30. Papin, K. *Enkele Kritische Bedenkingen bij de Bevolkingstellingen in de Kasselrij Ieper op het Einde van de 17de Eeuw* in: Westhoek, 1995 (11), p. 41-51.
interessante beschouwingen over bevolkingstellingen op basis van een vergelijking tussen deze van 1698 en de veel uitgebreidere van 1694 met een uitgave van deze laatste voor Beselare door A. Hauspie (BE)
- D.31. Papin, K. & Coussé, S. *Een Enquête naar de Toestand van de Dis in de Kasselrij Ieper in 1529: Casus Boezinge, Langemark en Passendale* in: Westhoek, 1997 (13), p. 50-64.
met hierin opgenomen een uitgave van de enige drie bewaarde disrekeningen voor die periode uit het archief van de kasselrij met voor Passendale 54 ondersteunde personen (PA)

D.32. Pattyn, M. *Een Rundertelling Anno 1772 te Geluvelde* in: Vlaamse Stam, 1994 (30), p. 459-462.

gebaseerd op denombrementen van hoornvee, bewaard in het archief van de Raad van Vlaanderen te Gent, nuttig voor wie hier voorouders heeft (GE)

D.33. Pattyn, M. *Regesten op de Akten en Contracten van de Zaal en Kasselrij Ieper 1756-1760* in: Mededelingen Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek, 1997 (16), p. 1-16.

gemaakt n.a.v. de ontdekking van de tot dusver ontbrekende stukken over deze jaren, waar de periode 1718-1792 elders bewaard wordt op het Kasselrijarchief, 5de reeks, nrs. 43-112 (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.34. Petillion, L. *Wervikenaren in de Volkstelling van 1815 te Beselare en Geluvelde* in: De Stam, 2000 (8), p. 94 -101.

excerptiën uit de uitgegeven telling van Dewulf voor het tijdschrift van de Kring voor Familiekunde Jozef Roelandt (BE/GE)

D.35. Preneel, A. *Doodhalmen en Staten van Goed van Passendale* in: Vlaamse Stam, 1976 (12), p. 93-96, 131-138, 311-315, 409-412.

belangrijke bron met excerptiën uit het Kasselrijarchief, 4de reeks, nrs. 274-279 over enkele heerlijkheden in en rond Passendale (PA)

D.36. Preneel, A. *Miliciens van de Kasselrij Ieper 1747-1748* in: Vlaamse Stam, 1977 (13), p. 663-676.

lijst van 104 opgeroepen die moeten dienen onder Frans bestuur (kasselrijarchief, 1ste reeks, nr. 53), met enige verschillen ook uitgegeven door R. Verheye in: Iepers Kwartier, 1999 (35), p. 62-77 (BE/GE/PA/ZO)

D.37. Roelandt, J. *Sterfhuizen uit de Studie van Mr Marc Jean Gommers, Notaris van de Kasselrij Ieper te Komen 1711-1735* in: Vlaamse Stam, 1975 (11), p. 408-414, 461-468; 1976 (12), p. 33-41, 97-102, 159-164, 297-302, 413-418, 483-492, 657-665.

bijzonder interessante uitgave van bewaard archief van een Komens notaris met cliënteel in de richting van Ieper, waaronder verschillende te Zandvoorde (ZA)

D.38. Roelandt, J. *Sterfhuizen uit de Studie van Mr Marc Jean (II) Gommers, Notaris van de Kasselrij Ieper te Komen 1735-1761* in: Vlaamse Stam, 1977 (13), p. 23-26, 80-84, 147-154, 397-399, 455-462, 509-515, 559-565.

idem als hierboven uit hetzelfde notariaat met zeer gedetailleerde excerptiën, origineel archief bewaard bij notaris Devos te Wervik (ZA)

D.39. Roelandt, J. *Sterfhuizen uit de Studie van Mr Yves Marc Courtens, Notaris van de Kasselrij Ieper te Komen 1762-1796* in: Vlaamse Stam, 1977 (13), p. 597-602, 653-658; 1978 (14), p. 13-22, 101-109, 256-266, 359-369, 423-428, 459-464, 537-542, 563-568.

idem als hierboven, ter studie van notaris Devos bestaat er nog verder archief tot eind 19de eeuw, dat echter niet uitgegeven is (ZA)

D.40. Ronse de Craene, H. *De Volkstelling 1698 in de Kasselrij Ieper*, Dikkebus, 1990, 120 p.

uitgave van de volkstelling, bewaard in het Kasselrijarchief, nr. 5097, met index op de persoonsnamen (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.41. Seynaeve, E. *Herbergen met Uithangbord in het Leiedepartement 1807-1808* in: Mededelingen Vlaams Centrum voor Genealogie en Heraldiek, 1998 (17), p. 85-112.

uit de bundels 2678 en 2679 van het Frans fonds, bewaard op het Rijksarchief Brugge, met lijsten voor veel West-Vlaamse gemeenten, maar voor ons slechts de Geluvelde herberg 'Het Gemeentehuis' (GE)

D.42. Seynaeve, E. *Keuringen in 1625 en 1631 ten Dienste van de Kasselrij Ieper* in: 't Stamboompje, 1999 (27), p. 55-63.

uitgave van de monsterring van 1625 te Roeselare en 1631 te Ieper met persoonsbeschrijving van de rekruten, naar stukken uit het Kasselrijarchief, 2de reeks, nr. 189 (BE/GE/PA/ZO)

D.43. Vandamme, L. *Peiling naar de Religieuze Gezindheid op het Platteland rond Ieper in 1566* in: Westhoek, 1988 (5), p. 179-211.

kwantitatief onderzoek op basis van twee in bijlage weergegeven lijsten met katholieken en protestanten per parochie (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.44. Vanderhaeghe, J. *Doothalmen Kasselrij Ieper 1524-1606*, Handzame, 1975, 262 p.

excerptiën van 729 overlijdensstaten uit de kasselrij, leemte voor de jaren 1573-1590, vervolg bij Papin 1994 (BE/GE/PA/ZA/ZO)

D.45. Vanderhaeghe, J. *Volkstelling Passendale Mei 1615* in: Vlaamse Stam, 1975 (11), p. 315-320, 375-378.

betreft een opname van belastingsplichtigen voor maalgeld, ook bewerkt door E. Seynaeve in 't Stamboompje, 2000 (28), p. 36-45, de edities zijn zeer verschillend en de verschrijvingen bij Seynaeve niet te tellen! (PA)

D.46. Vanderhaeghe, J. *Genealogisch Vademecum II: Moorslede, Aanvullingen & Poorters te Passendale*, Antwerpen, 1982, p. 75-119.

hoofdstuk 3 bevat de belangrijkste gegevens uit de 17de en 18de eeuwse boeken van Ieperse buitenpoorters te Passendale, afkomstig uit het fonds Merghelynck en alfabetisch gerangschikt (PA)

D.47. Vanderhaeghe, J. *Genealogisch Vademecum III: Moorslede, Aanvullingen & Poorters te Zonnebeke*, Antwerpen, 1984, p. 44-92.

zoals het voorgaande nummer, alfabetische excerptiën van ca. 700 buitenpoorters van 1631 tot 1797 uit het fonds Merghelynck (ZO)

D.48. Vercaigne, J. *Bidprentjes Zandvoorde*, Zandvoorde, 2001, 329 p.

gebundelde kopieën van de uitgebreide verzameling van Johan Vercaigne, gemaakt bij een gelegenheids-tentoonstelling te Zandvoorde, niet in de handel (ZA)

D.49. Verheye, R. *Aangifte van Franse Emigrés ingevolge een Bevelschrift van de Kasselrij Ieper Anno 1794*, Ieper, 1994, 45 p.

lijsten per parochie van Franse vluchtelingen, meestal afkomstig uit het noorden, deels op basis van kasselrijarchief (PA/ZO)

Zie ook: A.11 / E.14 / O.14 / O.16

E. Bouwkunst - Patrimonium

E.1. *'t Hof van Becelare* in: Biekorf, 1908 (19), p. 101.

historisch gedicht rond de toegangsdreef tot het verdwenen kasteel, waarvan de schrijver (L. De Wolf?) betreurt dat er zo weinig overgebleven is (BE)

E.2. *Zonnebeke: Open Monumentendag 1993* in: Gidsenkroniek Westland, 1993 (31), p. 83-87.

geeft een bouwkundige synthese van de Augustijnenabdij (met aandacht voor de opgravingen), het kasteeldomein en de kerk van Huib Hoste (ZO)

- E.3. Cornilly, J. *Monumentaal West-Vlaanderen Deel 1: Arrondissementen Ieper, Kortrijk, Roeselare, Tielt*, Brugge, 2001, p. 237-240. (ill.)
overzicht van de beschermde monumenten met voor Zonnebeke het dorpszicht, de kerk, de pastorie en de church dugout, de Geluvelde molen, de Passendaalse kaasmakerij en de Zandvoordse bunker (GE/PA/ZA/ZO)
- E.4. Delepierre, A. & Huys, M. *Inventaris van het Cultuurbezit in België: Architectuur Deel 11 nr. 3: Kantons Mesen-Wervik-Zonnebeke*, Brugge, 1991, 405 p. (ill.)
officiële inventarisatie van alle gebouwen met historische of architecturale waarde, voor Zonnebeke en deelgemeenten p. 202-320, uitstekend beschreven en te gebruiken als referentiewerk (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- E.5. Deseyne, A.M. *Huib Hoste (1881-1957) en de Wederopbouw te Zonnebeke*, Zonnebeke, 1981, 64 p. (ill.)
gedegen, originele en welonderzochte studie met een analyse van al zijn bouwwerken en niet alleen de fel besproken kerk (ZO)
- E.6. Deseyne, A. *De Kerk van Huib Hoste te Zonnebeke* in: *Gidsenkroniek Westland*, 1983 (21), p. 39-46. (ill.)
vulgariserende synthese van de voorgaande studie van Aleks Deseyne door vader Andre met enkele interessante beschouwingen (ZO)
- E.7. De Wolf, L. *'t Gewezen Heerenhof van Becelaere* in: *Biekorf*, 1921 (27), p. 273-278.
zeer interessant artikel over de vooroorlogse overblijfselen van het oud kasteel met optekening van verhalen over de laatste markies en ook van de vliegende geit (BE)
- E.8. Feliers, S. *De Heropbouw van de Landelijke Architectuur in de Frontstreek na WO.I*, Zonnebeke, 1982, 136 p. (ill.)
eindwerk architectuur met eerst de algemene aanpak en daarna een uitwerking van de casus Zonnebeke, matige synthese met slechts voor het 'Klokhof' nieuwe gegevens (ZO)
- E.9. Leonard, E. *Moderne Godsdienstige Kunst: De Kerk van Zonnebeke door Bouwmeester Huib Hoste* in: *Vlaamsche Arbeid*, Brussel, 1927 (22), p. 174-180.
een vurige verdediging van het moderne werk van Hoste tegen het traditionalisme met interessante bedenkingen over de afwerking, andere teksten omtrent de architect vallen buiten het bestek van deze bibliografie (ZO)
- E.10. Pattyn, B. *De Wederopbouw te Zonnebeke na de Eerste Wereldoorlog*, Gent, 1982, 49 p. (ill.)
architectuurverhandeling Sint-Lucas, interessante studie die zich niet beperkt tot de werken van Hoste met hoofdstukken over de algemene evolutie, het inrichtingsplan en de daadwerkelijke wederopbouw (ZO)
- E.11. Priem, V. *Kastelen en Landhuizen in de Westhoek*, Ieper, 1998, 228 p. (ill.)
overzicht van bestaande en verdwenen kastelen buiten Groot-Ieper met hoofdstukken over alle Zonnebeekse deelgemeenten door de specialist bij uitstek (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- E.12. Smets, M. *Huib Hoste: Voorvechter van een Vernieuwde Architectuur*, Brussel, 1972, 174 p. (ill.)
uitgewerkte eindverhandeling, goed onderzocht en ongetwijfeld de beste studie over het leven en werk van de controversiële architect (ZO)
- E.13. van Caloen, K. *Geluvelde* in: *Bulletin de l'Association de la Noblesse du Royaume de Belgique*, 1968 (nr. 93), p. 51-55.
gaat over de schenking aan de vereniging van de Belgische adel van het kasteel van Geluvelde na de dood van Leonie Keingiaert, met enkele nota's over haarzelf en de problematiek van het verdere beheer (GE)

E.14. Vanlerberghe, P. *Twee Eeuwen Passendaalse Landbouwers 1800-1996*, Passendale, 1996, 232 p. (ill.)

behandelt de geschiedenis van alle Passendaalse hoeves, zowel archivalisch onderzocht als ter plaatse genoteerd met foto's en overzicht van de bewoners (PA)

E.15. Viaene, A. *Kasteel van Beselare* in: Biekorf, 1968 (69), p. 177.

bij de ontdekking van een tot dusver onbekende pentekening uit 1609 in het prentenkabinet van het Louvre met een nieuwe afbeelding van het kasteel van Beselare (BE)

Zie ook: A.1 / A.5 / A.6 / A.10 / A.11 / I.22 / I.23

F. Franse Tijd

F.1. *Bakelandt en de Roversbende van het Vrijbos: Hec Leemans 25-50*, Zonnebeke, 2000, 128 p. (ill.)

gelegenheidsalbum uitgegeven door de Heemkring n.a.v. de viering van striptekenaar Hec Leemans met uitgebreide historische tekst door S. Top en reproductie van 'De Bloedwet' en 'Het Goud van de Consul' (PA)

F.2. Denys, F. *Van Keizer tot Sansculotte: De Laatste Vijf Maanden van het Ancien Régime in het Westland, 16 November 1793 - 25 April 1794*, Poperinge, 1997, 176 p. (ill.)

origineel en geannoteerd onderzoek over de bewuste periode in het Poperingse, dat echter enkele interessante gegevens bevat over Passendale, gezien het belang van deze parochie in de strijd (PA)

F.3. Desmet, J. *Zuid-Westvlaamse Tijdschroniek uit de Oostenrijkse en Franse Tijd 1761-1814: 'Het Memoriael van Reninghelst' door Koster P.L. Cuvelier*, Assebroek, 1970, 375 p.

uiterst belangrijk dagboek voor de Westhoek in deze bewogen tijd met interessante gegevens over Passendale (PA/ZO)

F.4. Hosten, E. & Strubbe, E. *De Bende van Bakelandt: Hare Misdaden en Veroordeling volgens het Bewaarde Procesbundel* in: Société d'Emulation, 1927, p. 103-165.

belangrijke studie, ook apart uitgegeven in 1928 en het referentiewerk tot aan de publicatie van S. Top, andere publicaties over Bakelandt vallen buiten het bestek van deze bibliografie (PA/ZO)

F.5. Lernout, A. *De Boerenkrijg in West-Vlaanderen*, Gent, 1997, 282 p.

onuitgegeven licentiaatverhandeling met echter weinig nieuw bronnenonderzoek, goed als achtergrond met slechts plaatselijke gegevens in de bijlagen vanaf p. 237 (BE/GE/PA/ZA/ZO)

F.6. Lowyck, A. *Boerenkrijg in West-Vlaanderen*, Roeselare, 1948, 50 p.

overzicht per gemeente van het uitbreken van de Boerenkrijg in oktober 1798 met vooral de belangrijke rol van Passendale, zonder annotatie, maar wel onderzocht (BE/GE/PA/ZO)

F.7. Maes, J. *Republikeins Beselare* in: Biekorf, 1957 (58), p. 348-349.

vraagstelling i.v.m. de vondst van de aflegging van een eed van trouw aan de Franse republiek door het bestuur van Beselare (BE)

F.8. Nuytten, S. *De Conscriptie in het Arrondissement Ieper onder het Consulaat en het Keizerrijk (1800-1814)*, Leuven, 1963, 228 p.

onuitgegeven licentiaatverhandeling met een uitdieping van het onderwerp, vooral gericht op de organisatie met slechts enkele gegevens over de plaatselijke toestand in onze gemeenten (BE/GE/PA/ZO)

F.9. Top, S. *De Bende van Bakelandt*, Handzame, 1983, 303 p. (ill.)

hét wetenschappelijk referentiewerk over de beruchte bende met veel gegevens over Passendale, zowel van daar afkomstige leden als misdaden die er gepleegd zijn (PA)

Zie ook: A.10 / B.27 / D.27 / D.49 / I.43 / I.44

G. Genealogie - Familiegeschiedenis

G.1. Arrazola de Oñate, S. *Genealogie van de Familie Knockaert*, Menen, 2001, 56 p. (ill.) uitgebreide genealogische reeksen van een vooral van Geluveld afkomstige familie, vanaf de 17de eeuw (BE/GE/ZA/ZO)

G.2. Bonaert, A. *Famille van der Stichele* in: *Tablettes des Flandres*, 1949 (2), p. 133-134. aantekeningen over Bruno van der Stichele, burgemeester van Ieper, gehuwd met Germaine Keingiaert en begraven te Geluveld, zie ook lijkrede door A. Vandenpeereboom in: 1953 (5), p. 312-318. (GE)

G.3. Bonaert, A. *Les Keingiaert: Seingeurs de Denterghem et de Gheluvelt*, Brussel, 1983, 144 p. (ill.) speciaal nummer 33 van 'Le Parchemin' met een uitstekende genealogie van het Geluveldse geslacht en aantekeningen over verwante families, essentieel voor de geschiedenis van deze gemeente (GE)

G.4. Bonaert, A. *Les Erclé d'Ypres* in: *Le Parchemin*, 1987 (52), p. 802-817. gedegen analyse van een Ieperse familie die verwant is met de familie de Vooght, heren van Zonnebeke en Geluveld, waarover heel wat gegevens opgenomen zijn (GE/ZO)

G.5. Coppieters 't Wallant, R. *Notices Généalogiques et Historiques sur quelques Familles en Flandre Occidentale*, Brugge, 1946, 479 p. genealogische aantekeningen over 73 adellijke families, waaronder Keingiaert de Gheluvelt, de Peñaranda de Franchimont en Iweins (GE/ZA/ZO)

G.6. Dejonghe, G. *Stamboom Familie Dejonghe 1620-1982*, Geluveld, 1982, 159 p. (ill.) genealogie van Gilbert Dejonghe uit Geluveld, waar zijn familie in de 19de eeuw aangekomen is, bevat ook aantekeningen en referenties naar Zonnebeke (GE/ZO)

G.7. Desmyter, G. *Drie Eeuwen Familie Versavel te Passendale 1701-2001*, Dendermonde, 2001, 421 p. uitstekende genealogie van een Passendaalse familie met ruim bronnenonderzoek, waarvan de opzoekingen begonnen zijn in 1946 (PA)

G.8. Donche, P. *Resultaet der Opsoeckingen van een Genealogie der Familie Donche*, s.l., 1980, 335 p. niet zeer professioneel gemaakt en beperkt tot strikt genealogische gegevens, waarbij hoofdstuk 6 (p. 40-187) handelt over 'De Donches te Zonnebeke-Ieper' (ZO)

G.9. Hauspie, A. *Vermeulen te Beselare 18de en Begin 19de Eeuw*, Beselare, s.d., 89 p. zeer degelijk uitgewerkte genealogie van een belangrijke Beselaarse familienaam, die echter beperkt is tot namenreeksen (BE)

G.10. Hauspie, A. *De Nazaten van Willem Soenen (ca. 1570): Familieboek Soenen*, Beselare, 1987, 704 p. een gedegen familiegeschiedenis in drie delen met gegevens over Passendale en vooral over Beselare met alfabetische indices in bijlage (BE/PA)

G.11. Huys, E. *Les vander Woestine au Courtrais et au Quartier d'Ypres: Gloires et Revers* in: *Handelingen van de Geschied- en Oudheidkundige Kring van Kortrijk*, 1936 (15), p. 149-176.

uitgewerkte geschiedenis van de familie vander Woestine in het Ieperse, in het bijzonder van het markiezaat te Beselare, wel onderzocht met annotatie (BE)

G.12. Indevuyst, A. *Genealogie Vandepitte*, Dikkebus, s.d., 380 p. (ill.)

geen echte genealogie, maar een knipselboek van doodsprentjes en aantekeningen per gemeente met Beselare p. 57-63 en Passendale p. 232-241 (BE/PA)

G.13. Iweins d'Eeckhoutte, R. *Iweins 1440-2000: Généalogie, Histoire Familiale, Mémoire d'une Région*, Brussel, 2000, p. 493-509. (ill.)

'branche de Zonnebeke' uit gedegen familiegeschiedenis met belangrijke stukken over het leven van de liberalen Emmanuel, Eugène en Emmanuel, eigenaars van het kasteel, grotendeels gebaseerd op familiestukken (ZO)

G.14. Leroy, L. *Leroy*, Koksijde, 1984, 78 p. (ill.)

gemaakt voor de bekende oud-strijder Jules Leroy die geboortig is van Zonnebeke, evenals zijn voorvaderen, met anekdotische verhalen en een lijst van zijn nakomelingen te Voormezele (ZO)

G.15. Maes, J. *Onze Voorouders: Kataloog van de Tentoonstelling*, Beselare, 1971, 28 p.

catalogoog bij een tentoonstelling over genealogie en Beselaarse heemkunde met 126 nummers, waarvan een groot deel uit de verzameling van de samensteller, dit in samenwerking met VVF en Rijksarchief (BE)

G.16. Mylle, G. *Cronike van de Stamboom Mylle*, Sint-Amands, 2000, 358 p.

familieboom die vooral interessant is op p. 250-272 met de afstammelingen van Jean-Baptiste Mylle begin 19de eeuw (ZO)

G.17. Pil, P. *Pil* in: *Le Parchemin*, 1987 (52), p. 571-574.

korte maar welonderzochte stamreeks van de familie Pil, waarvan Emiel secretaris wordt te Zonnebeke en zijn zonen Valeer en Berten bekend zijn (ZO)

G.18. Schouttetten, A. *Schouttetten-Schouttetten*, s.l., 1980, 195 p. (ill.)

geschiedenis van een familie die in het midden van de 19de eeuw naar Geluveld komt, waarbij vooral het tweede deel van het werk relevant is met ook uitwijkingen naar andere gemeenten (GE/PA/ZO)

G.19. Vandenberghe, H. *Camerlynck*, Poperinge, s.d., 209 p. (ill.)

gefotokopieerde verzameling van allerhande gegevens over de familie Camerlynck uit Reningelst, waarvan verschillende telgen in de 20ste eeuw toonaangevend zijn te Passendale (PA)

G.20. Van der Meersch, A. *Fragment Généalogique de la Famille Van der Meersch*, Antwerpen, 1942, 45 p.

betreft een rijke burgersfamilie die in de 17de en 18de eeuw verblijft te Zonnebeke, daarna te Ieper, beperkt zich echter wel tot stamreeksen (ZO)

G.21. Van Hille, W. *Familles de Westfandre: Volume III*, Brugge, 1974, p. 329-330.

uitgegeven als document 7 in *Tablettes des Flandres* met een kort overzicht van de Zonnebeekse familie Donche in een ruimere genealogie, 18de-20ste eeuw (ZO)

G.22. Verbeke, B. *Het blijft in de Familie: Juliaan Leopold Verbeke x Marie-Louise Verbeke*, Tielt, 1981, 50 p. (ill.)

zeer interessante familiegeschiedenis op basis van opgetekende en eigen herinneringen, ten dele hernomen in 'Toen Harten één waren', doch meer gegevens over de periode vóór de Tweede Wereldoorlog (ZA)

G.23. Vercaemst, E. *De Adellijke Familie van der Gracht van Moorsele, Kasselrij Kortrijk 1220-1554*, Leuven, 1985, 749 p.

uitstekende licentiaatverhandeling in drie delen over een adellijke familie die in de 15de en 16de eeuw o.m. te Zonnebeke in het bezit is van de heerlijkheid Rollegem, p. 630-634 (ZO)

G.24. Vermeulen, M. *Kroniek van de Kosterfamilie Vermeulen*, Langemark, 1979, p. 3-31. (ill.)

gestencild volksboek met in deel 1 het verblijf van Victor Vermeulen te Beselare, die er tot 1895 als koster niet opgemerkt blijft, interessant werk voor de hele streek (BE)

G.25. Waterblé, F. *Familiegeschiedenis Waterblé*, Waarschoot, 1995, 142 p. (ill.)

verhalende geschiedenis van een familie met wortels in Zonnebeke en verwantschap te Passendale, waar de auteur gewezen postmeester is (PA/ZO)

Zie ook: M.15 / M.18 / M.23 / M.24 / M.25

H. Hekserij

H.1. Cardoen, B. *De Heksenstoet te Beselare*, Beselare, s.d., 35 p.

scriptie in twee hoofdstukken over hekserij en heksenstoet te Beselare met talrijke knipsels uit programmaboekjes, vooral van bijdragen door J. Maes (BE)

H.2. David, J. *Werken rond Heksen met de Kleuters van Beselare*, Brugge, 1997, 60 p. (ill.)

eindwerk dat ingaat op het beeld van de heks in het algemeen en in de heksenstoet te Beselare in het bijzonder en hoe dit over te brengen op kinderen, met historische gegevens uit de werken van J. Maes (BE)

H.3. Gyselen, G. *Rond de Heksenstoet van Beselare* in: Biekorf, 1983 (83), p.19-25.

geschreven bij de 25ste heksenstoet op basis van - en met ruime verwijzing naar - het werk van Jozef Maes met enkele interessante beschouwingen (BE)

H.4. Lippens, K. *Een Bijdrage tot de Volkskundige Studie: De Heksenstoet te Beselare en het Fenomeen Hekserij*, Gent, 1987, 174 p.

onuitgegeven verhandeling RUG die zich voornamelijk toespitst op de heksenstoet, weinig origineel onderzoek vooral teruggaande op Jozef Maes, kent zelfs de verhandelingen van Reynaert en Ramon niet (BE)

H.5. Maes, O. *Folklore in de Hekserij in de Streek* in: *Colloquium: Van Geus over Toveresse tot Heks*, Beselare, 1995, p. 52-70. (ill.)

korte inleiding tot de Beselaarse heksenfolklore, met bronnenopgave en situering van de belangrijkste heksen, gepubliceerd ter gelegenheid van een colloquium van de Zonnebeekse heemkring (BE)

H.6. Maes, O. *Toveresse... wie syde ghy*, Zonnebeke, 2001, 88 p. (ill.)

heruitgave van de heksenverhalen van vader Jozef met verhelderende aanvullingen, commentaren, situeringen en woordverklaringen als een vlotte samenvatting van de Beselaarse heksenfolklore (BE)

H.7. Neiryndck, M. *Organisatie en Promotie van 'De Heksenstoet van Beselare' en 'De Heksen van Laarne'*, Gent, 1991, 33 p.

eindwerk grauaat toegepaste communicatie met historische inleiding p. 2-8 in functie van de stoet en vooral op basis van Jozef Maes (BE)

H.8. Ramon, F. *Het Heksen geloof in het Arrondissement Ieper bestudeerd op Basis van de Volkssagen en belicht vanuit de Toveressenparochie Beselare*, Leuven, 1975, 231 + 96 p. (ill.)

schitterende licentiaatverhandeling met in het eerste deel de uitwerking van 39 oude en nieuwe Beselaarse volksverhalen, die in het tweede deel grondig geanalyseerd worden, jammer genoeg niet gepubliceerd (BE)

H.9. Reynaert, A. *De Beselaarse Heksensagen: Het Resultaat van Volksgeloof en Heksenwaan*, Beselare, 1989, 43 p.

eindwerk Gidsencursus Westland, waarvan 18 p. kopieën uit de werken van J. Maes, doch met voldoende persoonlijke visie, samenvatting uitgegeven in: *De Gidsenkring*, 1990 (28), p. 27-37 (BE)

H.10. Reynaert, M. *Sagenonderzoek in het Oostelijk Gedeelte van het Arrondissement Ieper*, Leuven, 1965, 363 p.

onuitgegeven licentiaatverhandeling met vooral de uitgave van 366 sagen, waarvan een groot deel ter plaatse genoteerd, samenvatting gepubliceerd in: *Volkskunde*, 1974 (75), p. 23-62 (BE/PA/ZA/ZO)

H.11. Speecke, G. *Sagenonderzoek in de Roede van Menen en enkele Aanpalende Gemeenten*, Leuven, 1958, 159 p.

licentiaatverhandeling uit Kortrijk met optekening van tientallen sagen en samenvatting in: *Volkskunde*, 1968 (69), p. 124-137 (BE/GE/ZA)

H.12. Vermeulen, E. *Het Betooverd Hof*, Tielt, 1929, 253 p.

één van zijn latere en mindere romans, waarbij de titel slechts ten dele de inhoud dekt, maar waarin elementen uit de Beselaarse volksagen verwerkt zijn (BE)

H.13. Viaene, A. *Een 'Meestresse' in Zonnebeke 1548* in: *Biekerf*, 1979 (79), p. 300.

hoewel niet over hekserij, beschrijft deze korte bijdrage hoe een zieke Brugse religieuze geholpen wordt door een 'meestresse' van Zonnebeke, blijkbaar zonder blaam (ZO)

Zie ook: E.7 / L.2 / L.4 / L.10 / L.24 / M.15 / Q.12

I. Kerkelijk Leven

I.1. (*De Kerk van Zonnebeke*) in: *Rond den Heerd*, 1869 (4), p. 145.

korte aantekening over drie vernielingen van de abdijkerk in 1445, 1615 en tijdens de Franse Revolutie bij het begin van de voltooiingswerken (ZO)

I.2. (*Moord op Kapelaan Schoonaert van Beselare*) in: *Rond den Heerd*, 1869 (4), p. 347.

relaas uit september 1598 van een overval door Bosgeuzen op de voorbijrijdende kapelaan Reginald Schoonaert van Beselare bij de Nonnebossen, zonder bronvermelding (BE/ZO)

I.3. *Passchendale* in: *Fragmenta*, 1891 (5), p. 103

kort uittreksel van de Rekenkamer over de bekostiging van een kerkraam in 1528 met de wapens van de keizer en de kasselrij (PA)

I.4. *Gheluvelt* in: *Fragmenta*, 1891 (5), p. 172-174, 188-189.

bijzonder waardevolle historische aantekeningen van pastoor Coppens uit 1775 over de bouwgeschiedenis van de kerk vanaf 1749 in een van de oorspronkelijke parochieregisters, ten dele gebruikt door Slosse (GE)

I.5. *Missie-Album Dekenij Ieper*, Ieper, 1950, 68 p. (ill.)

album met biografieën van de overleden en korte gegevens van de nog levende missionarissen, 199 in totaal, uitgegeven bij het Heilig Jaar (GE/ZO)

I.6. *Missie-Album Dekenij Roeselare*, Roeselare, 1950, 104 p. (ill.)

album met biografieën van de overleden en korte gegevens van de nog levende missionarissen, 527 in totaal, uitgegeven bij het Heilig Jaar (PA)

- I.7. *Het Bisdom Brugge in de Wereldkerk: Lijst van de Levende en (sedert 1950) Overleden Westvlaamse Missionarissen*, Brugge, 1975, 143 p. (ill.)
 vervolg op de missiealbums van 1950 met biografische gegevens van honderden missionarissen (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- I.8. *50 Jaren Priester zijn: Marcel Joseph Van de Sompele*, Knokke-Heist, 1976, 100 p.
 bundel aangeboden aan E.H. Van de Sompele, te Passendale van 1957 tot 1971, waarvan 11 jaar als pastoor, de helft van het werk is zijn genealogie met daarvoor p. 30-32 over Passendale (PA)
- I.9. Allossery, P. *Onze West-Vlaamsche Zendingen: Proef van Eerelijst*, Brugge, 1925, 341 + 285 p.
 bevat essentiële biografieën en soms ook een verhalende toelichting van alle dan overleden West-Vlaamse missionarissen (GE/PA/ZO)
- I.10. Barbaix, A. *Zeven Eeuwen Ten Bunderen*, Moorslede, 1972, 768 p. (ill.)
 wetenschappelijke studie door zuster-historica Marie-Paule met interessante bladzijden over het bijhuis van Zonnebeke sinds 1883 (ZO)
- I.11. Biribi (*Religieuze Volksgebruiken te Passendale*) in: *Rond den Heerd*, 1879 (14), p. 142.
 optekening van merkwaardige volksgebruiken rond de Sint-Corneliusverering (offereren en afkopen van dieren) en een bijzonder klokkenspel (PA)
- I.12. Boucquey, R. *De Hervorming in de Kasselrij Ieper van 1522 tot 1576*, Leuven, 1971, 382 p.
 licentiaatverhandeling en referentiewerk over de godsdienststroebelen, zeer goed onderbouwd met gegevens over alle parochies, jammer genoeg niet gepubliceerd (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- I.13. Callewaert, C. *Zonnebeke* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1905 (55), p. 347-348.
 korte aantekening onder 'chronique' bij de hersmelting van de grootste van de drie klokken uit de abdijkerk, vervaardigd in 1753 (ZO)
- I.14. Carnier, M. *Parochies en Bidplaatsen in het Bisdom Terwaan vóór 1300*, Brussel, 1999, p. 265-266, 272-278.
 referentiewerk uit een doctoraatsverhandeling met de oudste kerkelijke geschiedenis van 80 parochies in West- en Frans-Vlaanderen, kritisch, volledig en geannoteerd (ZA/ZO)
- I.15. Cloet, M. *Het Bisdom Brugge (1559-1984): Bisschoppen, Priesters, Gelovigen*, Brugge, 1984, 639 p. (ill.)
 hoewel maar enkele verwijzingen naar onze gemeenten en slechts relevant voor het tweede deel, is het een onmisbaar wetenschappelijk standaardwerk voor elke lokale kerkelijke geschiedenis (BE/GE/PA/ZO)
- I.16. de Bethune, J. *Epitaphes et Monuments des Eglises de la Flandre au XVIme Siècle*, Brugge, 1900, p. 235.
 waardevolle uitgave door de Emulatie van een manuscript van de heraldicus Corneel Gaillard (ca. 1520-1563) met honderden graf- en memorieschriften uit Vlaamse kerken, waaronder Passendale (PA)
- I.17. de Coussemaker, E. *Troubles Religieux du XVIe Siècle dans la Flandre Maritime (1560-1570): Documents Originaux*, Brugge, 1879-1888, 4 dln.
 waardevolle bronnenuitgave die vooral de Franse Westhoek beslaat, maar ook gegevens bevat over veel andere parochies, belangrijk referentiewerk met index (BE/GE/PA/ZO)

- I.18. De Lille, K. *De Laatst Overgeblevene van de Aafgeschafte Kloosters* in: *Ons Heem*, 1969 (23), p. 279. (ill.)
bij het door Leopold Slosse opgestelde bidprentje van P.J. Fattou (1754-1817), kloosterling en voormalig pastoor te Zonnebeke, gestorven als Stevenist (ZO)
- I.19. De Lille, K. *E.H. De Simpel nu toch van de Troon* in: *Ons Heem*, 1971(25), p. 87. (ill.)
artikel over het doodsprentje van E.H. Maarten Vincent Buseine, geboren te Beselare in 1764 en overleden te Izegem in 1813, waarvan het origineel berust in een Oost-Vlaamse verzameling (BE)
- I.20. Denolf, A. *Zusters van Liefde Kortemark 1849-1949*, Kortemark, 1949, 123 p. (ill.)
enkele aantekeningen over het ouderlingengesticht van Passendale dat van 1903 tot 1913 door de congregatie van Kortemark bestuurd werd en over het verzorgen van besmettelijke ziekten in de streek 1866-1904 (PA)
- I.21. Deschrevel, A. *Le Protestantisme à Ypres et dans les Environs de 1578-84 d'après des Comptes Contemporains*, Leuven, 1913, 200 p.
uitgave van 4 interessante rekeningen uit het vroegere Ieperse stadsarchief met annotatie en index, verschenen in 'Annalectes pour servir à l'Histoire Ecclésiastique de la Belgique' (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- I.22. De Wolf, L. *Een Ontwerp ter Herstelling van de Kerke van Becelaere* in: *Biekorf*, 1923 (29), p. 206-211.
artikel geschreven naar aanleiding van modernistische bouwplannen voor de nieuwe kerk van Beselare met interessante details over het vooroorlogse bidhuis, waar De Wolf kapelaan was (BE)
- I.23. Firmin (Br) *De Romaanse Kerkelijke Bouwkunst in West-Vlaanderen*, Brugge, 1940, p. 157-162. (ill.)
nog altijd het standaardwerk over dit onderwerp met interessante studie over de in 1904 gesloopte kerk van Passendale (PA)
- I.24. Gallant, A. *Les Billets de Pâques*, s.l., 1991, 12 p. (ill.)
geeft een overzicht van de lokaal bekende paasbriefjes, vroeger uitgereikt aan wie zijn Pasen gedaan heeft, waaronder een exemplaar van Geluvelid uit 1913 (GE)
- I.25. Giraldo, W. *Sint-Vincentius en Sint-Brigida van Ierland gediend te Beselare* in: *Biekorf*, 1955 (56), p. 307-308.
gaat over de aloude landelijke verering van de Ierse Sint-Brigida die vanaf 1938 ook te Beselare gediend wordt, maar met een iconografisch verkeerd heiligenprentje (BE)
- I.26. Hauspie, A. *Beselare: Kapellen, Veldkapellen, Kruisbeelden, Nissen*, Beselare, s.d., 95 p. (ill.)
onuitgegeven werk met een volledige inventarisatie voor Beselare met eigen tekeningen en veel aandacht voor genealogie, weinig naar devotie (BE)
- I.27. Herpelinck, R. *Het Bisdom Ieper 1762-1789*, Roeselare, 1991, 479 p. (ill.)
gebaseerd op een licentiaat- en doctoraatsverhandeling en een belangrijke wetenschappelijke bron voor deze periode, waarin het kerkelijk leven werkelijk in al zijn aspecten behandeld wordt (BE/PA/ZA/ZO)
- I.28. Hoste, A. *Onze-Lieve-Vrouwkapelanij in Passendale in 1787* in: *Biekorf*, 1992 (92), p. 430.
korte aanhaling uit het archief van de Rekenkamer over de inkomsten op een Passendaalse kapelanij onder Jozef II (PA)
- I.29. Hoste, A. *Passendale: Parochie van Tweede Rang* in: *Biekorf*, 2000 (100), p. 172.
miniartikel over hoe het komt dat Passendale door zijn Stevenistische priester 'succursale de 2e classe' wordt ten voordele van Moorslede (PA)

- I.30. Houthaeve, R. *Moeder Ida: Laat de Kinderen tot mij komen*, Torhout, 1988, 240 p. (ill.)
goed onderbouwde biografie van Ida Iweins, dochter van het kasteel van Zonnebeke, die als zusterfranciscanes te Rumbeke het bewogen tehuis 'Onze Kinderen' opricht, waar ze heel haar fortuin insteekt (ZO)
- I.31. Huyghebaert, N. *Het Appoort van Sint Vincentius te Beselare 1222* in: Biekorf, 1968 (59), p. 29-35.
boeiend artikel van een gerenommeerd kerkhistoricus over de verering tot Sint-Vincentius te Beselare en de instelling aldaar van een kapel (BE/ZO)
- I.32. Lescouhier, D. *Geschiedenis van het Kerkelijk en Godsdienstig Leven in West-Vlaanderen*, Brugge, 1927, 663 p.
hét referentiewerk voor de kerkelijke geschiedenis van West-Vlaanderen met gegevens over alle parochies en kloosters en voor onderwijsgeschiedenis zelfs te gebruiken als bron (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- I.33. Lescouhier, D. *Algemeene Lijst der EE. HH. Pastoors van al de Parochiën van West-Vlaanderen van 1802 tot 1930*, Brugge, s.d., 55 + 52 + 69 + 40 + 80 + 67 p.
geeft voor elke parochie de gekende pastoors en ook de priesters-inboorlingen, samengesteld naar originelen op het bisdom (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- I.34. Lootens, L. *Op het 50ste Verjaren als Priester van Pastor J. Baert van Becelaere* in: Biekorf, 1891 (2), p. 282-283.
lofdicht op rijm voor pastoor Jules Baert, 38 jaar te Beselare en overleden in 1902, waarin zijn voornaamste verwezenlijkingen staan opgenomen (BE)
- I.35. Maes, J. *Testament van Adriaen Serrus, Beselare 1691* in: Biekorf, 1955 (56), p. 274-276.
uitgave van een stuk uit het Kasselrijarchief, 1ste reeks, nr. 722, waarbij de kerk van Beselare rijkelijk begiftigd wordt, overgenomen in Maes 1960, p. 23-25 (BE)
- I.36. Maes, J. *Beselaarse Gedenboeken Deel III: Uit Kerkelijk Beselare*, Beselare, 1960, 101 p. (ill.)
gedegen overzicht en belangrijke bron voor het kerkelijk leven in al zijn aspecten, evenwel zonder veel herkomstverwijzingen met post-factum opgemaakte indices door A. Hauspie (BE)
- I.37. Maes, J. *Klokken gieten te Beselare* in: Iepers Kwartier, 1971 (7), p. 51-53.
artikel over het ter plaatse hergieten van de klokken in 1768 en een toevoegsel van Edward Vermeulen over de hoge zilverklank (BE)
- I.38. Pil, V. *De Middelbare Klok te Zonnebeke* in: Annales de la Société d'Emulation, 1911, (61), p. 334-336.
bevat zowel gegevens over de oude Zonnebeekse klokken als over de toren van de abdijkerk waarin zij zijn opgehangen en die meer dan eens is ingestort (ZO)
- I.39. Roelandt, J. *Geluveld in het Bisdom Doornik* in: Biekorf, 1973 (74), p. 290-292.
reactie op A. Viaene met uitleg over etymologie, begrenzing, kerkelijke en feodale indeling, zie echter vooral de visie van M. Carnier (GE)
- I.40. Roose-Meier, B. *Fotorepertorium van het Meubilair van de Belgische Bedehuizen: Provincie West-Vlaanderen, Kanton Wervik*, Brussel, 1975, 20 p.
opgemaakt door het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium voor alle West-Vlaamse gemeenten met hier Geluveld en Zandvoorde, p. 13 (GE/ZA)

- I.41. Roose-Meier, B. *Fotorepertorium van het Meubilair van de Belgische Bedehuizen: Provincie West-Vlaanderen, Kanton Ieper I*, Brussel, 1978, 33 p.
zoals hierboven, waarbij alle oude cultusvoorwerpen, grafstenen e.d. gefotografeerd en beschreven zijn (BE/PA/ZO)
- I.42. Slosse, L. *Rond Kortrijk: Deel I*, Roeselare, 1898, p. 366-390. (ill.)
kerkelijke geschiedenis van Geluvelde met de kerk, het kerkhof, de pastoors en de onderpastoors op basis van Slosses eigen verzameling en vooroorlogse archiefstukken, ook apart verschenen maar niet in de handel (GE)
- I.43. Van Biervliet, T. *Het Stevenisme in Vlaanderen*, Leuven, 1966, 247 p.
diepgaande studie over katholieken die het gezag van Napoleon niet erkennen en zich afscheiden, uiteindelijk ook van de kerk, waarin Zonnebeke en vooral pastoor Anckaert van Passendale toonaangevend zijn (PA/ZO)
- I.44. Van Biervliet, T. *Stevenisme te Gits, Passendale, Roeselare en Omgeving* in: *Rollariensia*, 1973 (5), p. 164-185.
onderbouwd en geannoteerd artikel dat reeds gebruik maakt van de studie van G. Versavel en hiermee in grote lijnen overeenkomt, evenals het voorgaande synthesewerk (PA)
- I.45. Vanclooster, A. *Aspecten van het Kerkelijk Leven in het Bisdom Ieper tijdens het Episcopaat van Willem Delvaux (1732-1761)*, Leuven, 1971, 262 p.
onuitgegeven licentiaatverhandeling met veel gegevens over het dagelijks leven en de kerkelijke organisatie in de meeste parochies (BE/PA/ZA/ZO)
- I.46. Van Coppenolle, M. *Westvlaamsche Bedevaartvaantjes*, Brugge, 1942, 79 p. (ill.)
referentiewerk voor dit onderwerp met overzicht per gemeente, achtergrond, afbeeldingen en bronnenopgave; Beselare Sint-Sebastiaan, Passendale Sint-Cornelius en Zandvoorde Sint-Cornelius (BE/PA/ZA)
- I.47. Van den Heuvel, J. *De Heilige Margareta in Geluvelde* in: *Biekorf*, 1995 (95), p. 406.
kleine bijdrage over de plaatselijke volksdevotie, die gebaseerd is op Fragmenta 1891 en een stuk uit de eigen verzameling van de auteur (GE)
- I.48. Vermeulen, G. *Geschiedenis van O.L.V. van de Westhoek te Zonnebeke*, Zonnebeke, 1980, 28 p. (ill.)
korte, maar originele geschiedenis van de 'koortskapel' O.L.Vrouw Nood-Zoekt-Troost op de Westhoek, vooral op basis van getuigenissen (ZO)
- I.49. Versavel, G. *Passendaalse Herinneringen: Godsdienstig en Kerkelijk Leven*, Passendale, 1973, 277 p. (ill.)
uitgediepte geschiedenis van het kerkelijk leven in al zijn aspecten, vooral 19de- en 20ste eeuw, met bronnenopgave en index, interessant door de vele volkse aantekeningen van de auteur zelf (PA)
- I.50. Verschuere, A. *De Zusters van 't Geloove*, Tielt, 1941, 158 p.
kroniek van de zusters van Tielt die te Zandvoorde instaan voor het lager meisjesonderwijs van 1887 tot 1994, p. 120-124 (ZA)
- I.51. Viaene, A. *Waarom Geluvelde onder het Bisdom Doornik bleef 1559* in: *Biekorf*, 1973 (74), p. 58-59.
naar de 18de-eeuwse parochiebeschrijvingen van J. Pasture, wat door J. Roelandt (*Biekorf*, 1973 (74), p. 290-292) afgedaan wordt als fictie, lees in dit verband vooral M. Carnier (GE)

Zie ook: A.6 / A.9 / A.10 / B.14 / B.16 / B.24 / B.30 / D.43 / E.6 / E.9 / G.19 / Q.4 / Q.14 / Q.17 / Q.18

J. Kunst- en Wetenschapsstudie

- J.1. Balduyck, E. *Dr Sc. Berten Pil: Jeugd en Plicht*, Zonnebeke, 1965, 228 p.
enige biografie over deze vooraanstaande Vlaams-katholieke voorman en dokter in de scheikunde, broer van priester-historicus Valeer Pil en zoon van de vooroorlogse gemeentesecretaris (1892-1940) (ZO)
- J.2. Bonneure, F. *Literaire Gids voor West-Vlaanderen*, Schoten, 1985, p. 204. (ill.)
behandelt per gemeente kort de voornaamste schrijvers met voor Zonnebeke en deelgemeenten opgave van Berten Pil, Elie Balduyck, Jozef Maes en Edward Vermeulen (BE/ZO)
- J.3. Bonneure, F. e.a. *Lexicon van West-Vlaamse Schrijvers*, Torhout, 1984-1989, 100 + 100 + 108 + 115 + 133 + 120 p.
totaalrepertorium in 6 delen met opname van meer dan 3000 West-Vlaamse schrijvers en beperkte bibliografie (BE/GE/PA/ZO)
- J.4. Bonneure, F. e.a. *Lexicon van West-Vlaamse Beeldende Kunstenaars*, Brugge, 1992-1998, 142 + 142 + 141 + 142 + 142 + 140 + 143 + 48 p.
vergelijkbaar repertorium met de schrijvers, maar voor de beeldende kunstenaars in 7 delen en een index (BE/GE/PA/ZO)
- J.5. Decreus, W. & Debevere, R. *Onze Eeuweling: Dr A. Verbeke* in: *Vlaamse Stam*, 1970 (6), p. 411-413. (ill.)
biografie van de in 1870 te Passendale geboren, maar te Vlamertinge woonachtige arts die zich inspant voor de uitbreiding van de plaatselijke geneeskunde en welzijnszorg en ook van betekenis is in de Vlaamse beweging (PA)
- J.6. Demedts, A. *Edward Vermeulen: Schrijver en Boer*, Brugge, 1937, 185 p. (ill.)
biografie door literator André Demedts, waarin het eerste deel het leven en het tweede het werk belicht van Vermeulen met passages over zijn eerste levensjaren in Beselare en de band met zijn geboortedorp (BE)
- J.7. Dondeyne, J. *Kennismaking met de Kunstenaar Aleks Deseyne*, Zonnebeke, 1979, 20 p. (ill.)
brochure n.a.v. een tentoonstelling in het gemeentehuis over de schilder en tekenaar Aleks Deseyne, die daarnaast ook één en ander gepubliceerd heeft over het oorlogsverleden van zijn geboortestreek (ZO)
- J.8. E.D.K. *Nader Kennis maken met de Heer Jozef Maes* in: *De Belgische Molenaar*, 1976 (71).
artikel over de molenkenner Jozef Maes, vanuit zijn opgroeien in Geluwe en woont te Beselare, met verwijzing naar zijn andere historische activiteiten (BE)
- J.9. Maes, J. & Masschelein, P. *Aandenken aan de Warden Oom-Hulde te Beselare: Verslag - Familiestamboom*, Langemark, 1962, 79 p. (ill.)
naast een uitgebreid verslag van de festiviteiten bevat het werk vier kortverhalen uit 'Biekorf' en 'Grepes uit Aardig Menschenleven' en een onuitgegeven vijfde rond de verhuis uit Beselare (BE)
- J.10. Nys, J. *Mont-Martre: 10 Jaar Noël Vandorpe, Kunstschilder en Dichter*, Geluvelde, 1993, 98 p. (ill.)
kunstalbum van deze in 1951 te Geluvelde geboren landschapsschilder, atelier Mont-Martre, met enkele zichten op het dorp (GE)
- J.11. Van Coppenolle, M. *De Boekenschat van Lodewijk Dewolf te Beselare vernield 1915-1916* in: *Biekorf*, 1946 (47), p. 151-156.
gaat over het verlies van de bibliotheek van De Wolf tijdens de Eerste Wereldoorlog en de daaropvolgende vraag

tot oorlogsschade, met als antwoord: 'Boeken, daar kunnen wij niets voor geven, dat is liefhebberij' (BE)

J.12. Van Coppenolle, M. *Westvlaamsche Boogaard III: E.H. Paul Allossery 1875-1943*, Tielt, 1946, 135 p.

de geschiedkundige is in 1875 geboren te Geluvelde als onderwijzerszoon en woont er tot 1879, slechts enkele passages betreffen zijn afkomst en het dorp, leerling van C. Callewaert en bibliograaf van West-Vlaanderen (GE)

J.13. Van Coppenolle, M. *Lodewijk De Wolf: De Onverzoenbare Westvlaming* in: Biekorf, 1953 (54), p. 241-247.

boeiend biografisch artikel over de volkskundige-historicus Lodewijk De Wolf met bijzondere aandacht voor zijn periode te Beselare tot de Eerste Wereldoorlog (BE)

J.14. Vermeulen, E. *Korte Levensschets van Warden Oom*, Leuven, 1929, 32 p. (ill.)

korte autobiografie van de grote volkschrijver met verwijzingen naar zijn jeugd en voorliefde voor Beselare, dat hij op driejarige leeftijd verlaat voor Hoogdele (BE)

J.15. Vermeulen, M. *Edward Vermeulen (Warden Oom): Uit ons Volk, Voor ons Volk*, Torhout, 1977, 16 p.

in reeks VWS met beschrijvende inleiding, vier uittreksels uit zijn werk en een literatuuropgave, waaronder zeven licentiaatverhandelingen; verdere vermeldingen vallen echter buiten het bestek van deze bibliografie (BE)

Zie ook: A.10

K. Modern Bestuur - Politiek

K.1. *Léonie Charlotte Françoise Keingiaert de Gheluvelt (1885-1966): Een Adellijke Dame* in: Tien Vrouwen in de Politiek, Brussel, 1994, p. 106-114. (ill.)

biografie van de eerste vrouwelijke burgemeester met annotatie, echter zonder plaatselijke gegevens waardoor zij een onvolledig beeld krijgt opgehangen (GE)

K.2. de Laveleye, J. *Heures de Loisirs*, Liège, 1881, 133 p.

verhalen, brieven en schrijfsels van de Geluvelde liberaal met heel wat verwijzingen naar de dorpspolitieke toestanden tijdens de schoolstrijd, vooral in de tweede helft van het boek (GE)

K.3. d'Udekem d'Acoz, H. *Mademoiselle Léonie Keingiaert de Gheluvelt* in: Bulletin de l'Association de la Noblesse du Royaume de la Belgique, 1966 (nr. 84), p. 197-202.

geschreven bij het overlijden van juffrouw Keingiaert met bijzondere aandacht voor haar afkomst, burgemeesterschap en alomvattende inzet voor Geluvelde (GE)

K.4. Rossie, J. *Het Vlaams-Nationalisme in het Arrondissement Ieper vanaf 1918 tot en met de Tweede Wereldoorlog*, Gent, 1993, 195 p.

schitterende licentiaatverhandeling over een delicate periode met als een van de casi Beselare, op basis van de nagelaten papieren van Jozef Maes, jammer genoeg niet gepubliceerd (BE/GE/PA/ZA/ZO)

K.5. Schepens, L. *De Provincieraad van West-Vlaanderen Deel I: 1836-1921, Deel II: 1921-1978*, Tielt, 1979, 655 + 427 p. (ill.)

klassieke studie met een uitvoerige geschiedenis van de instelling (veel aandacht voor verkiezingen) en prosopografie, aangevuld door het Provinciebestuur tot 1995, Brugge, 1996, 486 p. (BE/GE/PA/ZA/ZO)

Zie ook: A.6 / A.9 / A.10 / B.30 / I.39 / M.15 / Q.4 / R.8

L. Molens

L.1. De Lille, K. *Hoeveel Molens waren er te Zonnebeke: De Leuridanmolen* in: Iepers Kwartier, 1994 (30), p. 28-29.

korte bijdrage met situering van de verschillende Zonnebeekse molens, overgenomen uit het boek van Valeer Pil met genealogische uitwijding over de familie Leuridan, niet origineel en weinig interessant (ZO)

L.2. Denewet, L. *Honderd Bespookte Molens in Vlaanderen* in: Molenecho's, 1992 (20), p. 226.

onder nummer 84 een korte en kritische analyse van de betovering van de Bergmolen, gebaseerd op Maes 1958, waarvan de gebeurtenissen te situeren zijn in de periode 1720-1870 (BE)

L.3. Devliegheer, L. *De Molens in West-Vlaanderen*, Tielt, 1984, p. 420-421. (ill.)

provinciale inventarisatie met opname van de beschermde Geluvelde molen, hier in 1926 overgebracht uit Watou en reeds jaren in bouwvallige toestand, gebaseerd op een gelijkaardige studie van C. Devyt uit 1966 (GE)

L.4. Maes, J. *Beselaarse Gedenkboeken Deel II: De Windmolens, Brouwerijen, Herbergen en de Toveresseparochie*, Beselare, 1958, 95 p. (ill.)

uitgebreide geschiedenis van de negen Beselaarse molens door een groot molenkenner, zowel archivalisch onderzocht als ter plaatse genoteerd met bronnenopgave (BE)

L.5. Maes, J. *Een Bolle-Molen te Beselare* in: Biekorf, 1958 (59), p. 179-180.

gaat over de enige bekende windmolen voor het aandrijven van een draaibank voor vloerbollen, tot 1914 gehouden door de familie Termote, ook verkort verschenen in *De Belgische Molenaar*, 1976 (71), nr. 16 (BE)

L.6. Maes, J. *De Broodseindemolen te Zonnebeke* in: *De Belgische Molenaar*, 1960 (55), nr. 9.

interessant artikel over de Broodseindemolen (1798-1914), vooral op basis van de getuigenis van Henri D'Hooghe, ook verschenen in: *Het Wekelijks Nieuws* (29 april 1960) en *Westvlaamse Bazuin* (april 1962) (ZO)

L.7. Maes, J. *De Verdwenen Molen Berghe te Geluvelde* in: *De Belgische Molenaar*, 1963 (58), nr. 10. (ill.)

behandelt de in 1925 van Bourbourg verplaatste molen bij het Motebos, die in 1947 ontmanteld wordt, met verwijzing naar de andere Geluvelde molens (GE)

L.8. Maes, J. *De Oliemolen van Zonnebeke* in: *De Belgische Molenaar*, 1964 (59), nr. 6. (ill.)

korte bijdrage over een verdwenen molen langs de Kleine Molenstraat, gebouwd rond 1750 en in 1914 gebruikt door de gebroeders Leuridan (ZO)

L.9. Maes, J. *De Frezenbergmolen te Zonnebeke* in: *De Belgische Molenaar*, 1966 (61), nr. 6. (ill.)

behandelt de Frezenberg- of Viversmolen, gebouwd rond 1825, waarover ook de publicatie van Alfons Theuninck, artikel eveneens verschenen in: *Iepers Kwartier*, 1967 (3), p. 36-38 (ZO)

L.10. Maes, J. *Van een Betoverde Molen: Heksen en Heksefeesten* in: *De Belgische Molenaar*, 1966 (61), nr. 14.

met verhalen over de bespookte bergmolen, gebaseerd op de Beselaarse Gedenkboeken, zie ook: *De Belgische Molenaar* 1973 (68), 1978 (73) (BE)

- L.11. Maes, J. *De Oude Molen van Geluvelde* in: *De Belgische Molenaar*, 1967 (62), nr. 17. (ill.)
gaat over de uit Watou overgebrachte Doolaeghe-molen op de plaats van de oude banmolen, die sinds 1925 buiten gebruik en reeds jaren in verval is (GE)
- L.12. Maes, J. *De Oude Windmolens van Passendale* in: *De Belgische Molenaar*, 1968 (63), nr. 18, 23. (ill.)
artikel over 9 Passendaalse molens; Crismolen, Grifmolen, Nieuwmolen, Molenhoekmolen, Mosselmarktolen, Styns molen, Stenen molen, 's Graventafelmolen en Wallemolen met aanvulling in nr. 23 (PA)
- L.13. Maes, J. *Delobel's Windmolen te Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1972 (67), nr. 23.
behandelt de molenaarsfamilie Delobel en hun houten oliewindmolen op de Molenhoek, gebouwd in 1772 en in 1912 vervangen door een mechanische maalderij (BE)
- L.14. Maes, J. *De Verdwenen Plaatsmolen van Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1973 (68), nr. 2.
betreft de houten koorwindmolen uit de jaren 1840 van molenaar Pé Pieters, in 1914 door de Duitsers omvergetrokken (BE)
- L.15. Maes, J. *De Houten Bergmolen van Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1973 (68), nr. 4.
oliestampmolen, gebouwd ca. 1720 op de kouter van 't markiezaat en in 1870 door een storm tegen de vlakke gegaan, bewerking van een artikel in: *De Leiegouw*, 1963, p. 81 (BE)
- L.16. Maes, J. *De Verdwenen Stenen Molen van Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1973 (68), nr. 11, 13, 16. (ill.)
uitgelichte en aangevulde tekst uit de Beselaarse gedenkboeken over de belangrijkste Beselaarse molen, laatst gebruikt door Rudolf Demyttenare (BE)
- L.17. Maes, J. *De Molenhoekmolen van Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1973 (68), nr. 18, 20, 22. (ill.)
wel onderzocht artikel in drie delen over de oudste Beselaarse molen, toebehorende aan het markiezaat en gelegen op de daarnaar genoemde Molenhoek (BE)
- L.18. Maes, J. *Vlaamse Windmolens: Aanbieding en Tentoonstelling te Geluvelde* in: *De Belgische Molenaar*, 1973 (68), nr. 24. (ill.)
n.a.v. de uitgave van een kunstige molenkalender door de Heemkring, met heel wat gegevens over de teloorgegangene plaatsmolen (GE)
- L.19. Maes, J. *De Keibergmolen te Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1974 (69), nr. 4. (ill.)
bewerking en aanvulling van een artikel uit: *De Belgische Molenaar*, 1959 (54), nr. 6, dat zelf gebaseerd is op het derde Beselaarse gedenkboek en ook verscheen in: *Westvlaamse Bazuin* (augustus 1959) (BE)
- L.20. Maes, J. *Een Vlaswindmolen te Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1974 (69), nr. 10.
gebouwd op de Molenhoek in 1887 en tijdens een voorjaarsstorm in 1913 tegen de vlakke gegaan, heropgebouwd te Boezinge, maar ook daar in 1914 vernield, zie afbeelding in: *De Belgische Molenaar*, 1977 (72), nr. 18 (BE)
- L.21. Maes, J. *De Gewezen Zandvoorde-Molen* in: *De Belgische Molenaar*, 1975 (70), nr. 14-15. (ill.)
enkele aantekeningen over de in 1914 verdwenen molen van Zandvoorde, vroegere banmolen en laatst gebruikt door Hubert Sigiez (ZA)

- L.22. Maes, J. *In Memoriam O. Vandevivere* in: *De Belgische Molenaar*, 1977 (72), nr. 10. geschreven bij het overlijden van Omer Vandevivere, de laatste molenaar van de Frezenberg, bijdrage ten dele overgenomen van Alfons Theuninck uit Zonneheem (ZO)
- L.23. Maes, J. *De Sleerimolen te Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1977 (72), nr. 18. (ill.)
artikel over deze molen onder de verdwenen heerlijkheid Langenhessel, met daarna allerhande aanvullingen over de vroeger behandelde Beselaarse molens met o.m. een schilderij van de verdwenen vlaswindmolen (BE)
- L.24. Maes, J. *De Molen van 'Roste Wiesten' in de Heksenstoet te Beselare* in: *De Belgische Molenaar*, 1978 (73), nr. 13. (ill.)
vertelt het verhaal van de bespookte bergmolen, waarvan een maquette meege dragen wordt in de heksenstoet, zie ook *De Belgische Molenaar*, 1973 (68) (BE)
- L.25. Theuninck, A. *Viversmolen, gelegen op de Frezenberg te Zonnebeke (1815-1915)*, Zonnebeke, 1976, 35 p. (ill.)
behandelt de stenen Frezenbergmolen vooral op basis van de getuigenis van Omer Vandevivere en een vergelijking met nog bestaande molens, waarvan samenvatting in: *Iepers Kwartier*, 1994 (30), p. 14-28 (ZO)
- L.26. Theuninck, A. *Het Stampkot te Zonnebeke: Leuridan's Molen 1765-1915*, Zonnebeke, 1983, 256 p. (ill.)
analyse van een oude windoliemolen met ruime vergelijking met verwante bouwwerken uit andere gemeenten en streken (ZO)
- L.27. Theuninck, A. *De Westhoekmolen: Een Achtkantige Bovenkruier te Zonnebeke*, Zonnebeke, 1988, 280 p. (ill.)
keurig afgewerkte studie over een achtkantige stellingmolen die in 1902 gebouwd wordt door Felix Mylle, waarbij opnieuw het grootste deel van het boek over verwante molens gaat en dit niet altijd even relevant (ZO)
- L.28. Vermeulen, A. *De Keibergmolen te Beselare* in: *Molenecho's*, 1982 (10), p. 75-76.
relaas over de Keibergmolen, vooral op basis van Maes, met weergave van een teruggevonden molenschatting door Louis Capon (BE)
- L.29. Verpalen, J. *Molens van de Frontstreek*, Koksijde, 1995, 191 p. (ill.)
referentiewerk over de verwoeste molens, die een synthese brengt van alles wat tot dusver geweten is, aangevuld met nieuw onderzoek (BE/GE/PA/ZA/ZO)

Zie ook: J.8

M. Oud Bestuur - Ancien Régime

- M.1. *(Inhaling te Ieper van een Afgekochte Slaaf)* in: *Rond den Heerd*, 1873 (8), p. 401-402.
gaat over Joseph Van Elslander uit Zonnebeke die in 1776 na vier jaar slavernij in Algiers wordt vrijgekocht door een Iepers broederschap (ZO)
- M.2. Colens, J. *La Guerre de 1744-1748: Chronique Inédite* in: *La Flandre*, 1873 (4), p. 59-78, 203-220.
inleidende kroniek op een officiële memoire van raadspensionaris de la Pouve in opdracht van de Kasselrij Ieper met gegevens over veel parochies, essentieel voor deze periode (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.3. Colens, J. *Seigneuries & Vierschaeren ressortissant à la Salle d'Ypres* in: La Flandre, 1876 (8), p. 251-258.

transcriptie van een cahier uit het Kasselrijarchief, nr. 3526 met een volledig overzicht van alle afhankelijkheden van de Zaal van Ieper rond 1525 (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.4. Dalle, D. *Landbouwbedrijven in het Ieperse in 1695* in: Handelingen van het Genootschap voor Geschiedenis, 1964 (101), p. 240-247.

behandelt de grootte van de landbouwbedrijven volgens overgeleverde opnames voor een belasting onder Lodewijk XIV uit het Kasselrijarchief (BE/GE/ZA/ZO)

M.5. Desreumaux, J. *Zigeuners in Kruiseke en Beselare in 1536* in: De Stam, 1997 (4), p. 2.

uittreksel uit een rekening van de kasselrij waarin betaald wordt voor het verdrijven van een groep zigeuners (BE)

M.6. Desreumaux, J. *Sociaal-Economische Achtergrond van de Kortrijkse Rebellen uit het Confiscatieregister van 1383*, Kortrijk, 1999, 1046 p.

werk in twee delen met o.a. een analyse van de gebeurtenissen tussen Passendale en Westrozebeke naar 3 eigentijdse kroniekschrijvers en daarna een uitgebreide prosopografie van de geconfisceerden (BE/PA/ZO)

M.7. Donche, P. *Doodslag op Pieter Donche (1561)* in: Westhoek-Info, 1990 (6), p. 75-82.

relaas van een moord gepleegd te Zonnebeke door Hans de Cock, op basis van kasselrijarchief en stukken uit Rijsel (ZO)

M.8. de Hemptinne, T. & Verhulst, A. *De Oorkonden der Graven van Vlaanderen 1128-1191*, Brussel, 1988, 619 p.

wetenschappelijke uitgave door de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis van België met opname van Callewaert nr. 8, essentieel voor onze vroegste parochiegeschiedenis, cfr. Vercauteren en Prevenier (GE/PA/ZO)

M.9. de Joigny, J. *Manuscrit relatif aux Seigneuries de Flandre*, Oudenaarde, 1935, 313 p.

waardevolle tekstuitgave door Henri de Limburg-Stirum van lijsten met de opeenvolgende heren van de meeste dorpsheerlijkheden, meestal tot het einde van de 17de eeuw, maar zonder bronnenopgave (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.10. Gilliodts-Van Severen, L. *Coutume de la Salle et Chatellenie d'Ypres*, Bruxelles, 1911, 489 + 484 p.

referentiewerk met akten en documenten uit het kasselrijarchief van juridisch-administratieve aard, bevat belangrijke gegevens over alle parochies (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.11. Hauspie, A. *Informatie betreffende de Rechtsmacht van de Kasselrij Ieper op de Subalterne Heerlijkheden in een Proces tegen de Heer van Beselare*, Beselare, s.d., 29 p.

transcriptie uit het kasselrijarchief (85 folio's, maart 1613) met interessante gegevens over plaatselijke toestanden, zonder inleiding, met index op plaats- en familienamen (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.12. Hoste, A. *Vijver voor Drinkwater in Zonnebeke* in: Biekorf, 1984 (84), p. 320.

korte vraagstelling naar de aanleg van een vijver te Zonnebeke, die Ieper gepland heeft zoals te Zillebeke en Dikkebus en waarvan de plannen vóór 1914 in het Stadsarchief bewaard werden (ZO)

M.13. Huys, E. *Geschiedenis van Geluwe*, Kortrijk, 1937, 417 p.

tweede herwerkte uitgave van een wel onderzochte dorpsmonografie met bijzondere aandacht voor het leenroerig stelsel en interessante gegevens over de aanliggende gemeenten, derde aangevulde uitgave in 1977 (BE/GE)

M.14. Logie, J. *Met Canten en Abouten Geluwe-Wervik Deel 7: Cruuseecke e.a. onder de Zaal van Ieper*, Geluwe, 1999, 176 p. (ill.)

hoofdstuk II behandelt 'Cruiseecke' met bijdragen over ligging, heren, bestuur, tienden, H. Hartkerk, nieuwe calchie, hofsteden en herbergen, ten dele gesitueerd op Geluveld, zeer degelijk onderzoek (GE)

M.15. Maes, J. *Beselaarse Gedenkboeken Deel III: Het Markiezaat van Beselare*, Beselare, 1965, 106 p. (ill.)

behandelt zowel de dorpsheerlijkheid als verschillende kleinere lenen met bronnenopgave, voor het belangrijk geslacht Van der Woestine gebaseerd op drie vroegere studies (BE)

M.16. Opsommer, R. *Omme dat Leengoed es thoochste Dinc van der Weerelt: Het Leenrecht in Vlaanderen in de 14de en 15e Eeuw*, Brussel, 1995, 895 p.

schitterende doctoraatsverhandeling uitgegeven in 2 delen door het Rijksarchief met juridisch-administratieve referenties naar bijna alle parochies (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.17. Prevenier, W. *De Oorkonden der Graven van Vlaanderen 1191-1206*, Brussel, 1963-1971, 653 + 752 + 309 p.

uitgave door de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis met diplomatische inleiding (1), oorkonden (2) en indices (3), talrijke stukken over de abdij van Zonnebeke, cfr. de Hemptinne en Vercauteren (GE/PA/ZO)

M.18. Stockman, L. *Ingelram III Hauweel: Heer van Aveschoot* in: Biekorf, 1969 (70), p. 107-109.

oplossing van een probleemstelling bij Warlop & Maes over het geslacht Hauweel, dat de auteur bestudeert als heren van Aveschoot (BE)

M.19. Van Hollebeke, L. *Un Rôle des Feudataires du Comté de Flandre dans la Châtellenie d'Ypres* in: *Annales de la Société d'Emulation*, 1867 (19), p. 261-378.

uitgave van een uitzonderlijk document uit het einde van de 14de eeuw, afkomstig van de rekenkamer, waarin de leenhouders met hun bezittingen beschreven worden met rekeningen in bijlage (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.20. Vercauteren, F. *Actes des Comtes de Flandre 1071 à 1128*, Brussel, 1938, 427 p.

uitgave door de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis, cfr. de Hemptinne en Prevenier, zeer belangrijk voor de vroegste geschiedenis van veel parochies met stukken over de abdij van Zonnebeke (BE/GE/PA/ZO)

M.21. Viaene, A. *Een Moordenaar van Zonnebeke gestraft 1570* in: Biekorf, 1937 (43), p. 167.

kort artikel over de bestraffing van moordenaar Jacob Speeken bij de Nonnebossen naar A. Van Hernighem, ook verschenen in de *Torrewachter* van 15 november 1937 en aangepast in *Iepers Kwartier*, 1973 (9), p. 191 (ZO)

M.22. Warkoenig, A. & Gheldof, A. *Histoire Administrative et Constitutionnelle des Villes et Châtellenies d'Ypres, Cassel, Bailleul et Warneton*, Paris, 1864, 479 p.

instellingsgeschiedenis van de Kasselrij Ieper p. 182-222 met gegevens over alle parochies, uitgewerkt door Gilliodts-Van Severen, zonder indices (BE/GE/PA/ZA/ZO)

M.23. Warlop, E. & Maes, J. *De Heren van Beselare tot 1418* in: *Vlaamse Stam*, 1966 (2), p. 15-36.

wetenschappelijke studie over het heerlijk Beselare dat tot ca. 1287 behoort aan de Ieperse burggraven en daarna toekomt aan het geslacht Hauweel, die de heerlijkheid in 1418 verkoopt aan de familie van de Woestine (BE)

M.24. Warlop, E. *De Familie Hauweel in de 13de en 14de Eeuw* in: Biekorf, 1969 (70), p. 338-342.

dé specialist over de Vlaamse adel brengt hier nieuwe gegevens aan over deze heerlijke familie van Beselare n.a.v. de bijdrage van L. Stockman (BE)

M.25. Warlop, E. *The Flemish Nobility before 1300*, Kortrijk, 1976, 1332 p. (ill.)

wetenschappelijk referentiewerk in 4 delen per heerlijkheid met toegankelijke indices en gegevens over alle gemeenten (BE/PA/GE/ZA/ZO)

Zie ook: A.10 / C.7 / G.3 / G.5 / G.11 / G.23

N. Sociaal-Economisch

N.1. Cappon, G. *Reizen om te Wroeten: Westvlaamse Seizoenarbeiders in Frankrijk 1900-1920*, Zedelgem, 1995, 93 p. (ill.)

interessant syntheseswerk met o.m. lijst van overleden seizoensarbeiders en gegevens over lokale gilden met De Taaie Reutelnars, De Vereenigde Vrienden en De Onvermoeibare (BE/PA/ZO)

N.2. Devolder, D. *Geschiedkundig Overzicht van het Openbaar Vervoer in de Streek van Ieper, Poperinge en Diksmuide vanaf 1853 tot 1914*, Brugge, 1980, 48 p.

geeft een volledig overzicht van het aanleggen en gebruik van de verschillende trein- en tramlijnen tot 1914, waarop een vervolg bestaat voor de oorlogsperiode (BE/GE/PA/ZO)

N.3. Devolder, D. *Geschiedkundig Overzicht van het Openbaar Vervoer in de Provincie West-Vlaanderen 1940-1985*, Brugge, 1983-1986, 44 + 105 + 135 p.

uitstekende en nauwgezette geschiedenis van het openbaar vervoer 1940-1944, 1945-1963 en 1964-1985 met gegevens over alle gemeenten (BE/GE/PA/ZA/ZO)

N.4. Dusauchoit, R. *De Enkele Cirkelstempels van West-Vlaanderen 1870-1910*, Oostende, 1989-1990, 127 p. (ill.)

uitgegeven als Wefis-Studies 51 en 55, bestrijkt in reeks met de andere geciteerde Wefis-Studies alle West-Vlaamse datumstempels van 1864 tot 1989 (BE/PA/ZO)

N.5. Dusauchoit, R. *Postgeschiedenis en Postmerken van Geluveland* in: Wefis-Magazine, 1992 (8), p. 2-10 (ill.)

zeer interessant artikel die de totale geschiedenis van het postwezen te Geluveland behandelt, vooral op basis van afstempelingen (GE)

N.6. Goes, J. *Raddatumstempels in West-Vlaanderen*, Oostende, 1987-1989, 273 p. (ill.)

technische afbeeldingen van de gebruikte poststempels van ca. 1938-1989, uitgegeven als Wefis-Studies 46, 48 en 52 (BE/GE/PA/ZO)

N.7. Parmentier, W. *De Laatste Doodsteek voor Ieper*, Ieper, 1995, 45 p.

uitstekende geschiedenis in typescript van de op- en ondergang van de spoor- en tramlijnen rond Ieper met Ieper-Roeselare en Ieper-Menen, vooral op basis van de Ieperse gemeenteraadsverslagen (GE/PA/ZO)

N.8. Schepens, L. *Van Vlaskutser tot Franschman: Bijdrage tot de Geschiedenis van de Westvlaamse Plattelandsbevolking in de Negentiende Eeuw*, Brugge, 1973, 293 p.

bijzonder interessante studie uitgegeven als deel 22 van het Westvlaams Economisch Studiebureau met gegevens over alle gemeenten en toegankelijke indices (BE/GE/PA/ZA/ZO)

N.9. Theys, J. *Een Analyse van de Westvlaamse Grensarbeid in Noord-Frankrijk*, Brugge, 1969, 279 p.

doctoraat uitgegeven als deel 14 van het Westvlaams Economisch Studiebureau met veel statistieken en gegevens over alle gemeenten in historisch perspectief, onmisbaar voor deze materie (BE/GE/PA/ZA/ZO)

N.10. Van de Veire, H. *Het Stempeltype van 1910: Inventaris van Westvlaamse Stempels*, Oostende, 1983-1986, 4 dln. (ill.)

uitgegeven als Wefis-Studies 35, 38, 40 en 42, in reeks met andere Wefis-studies krijgen we een volledig overzicht van alle West-Vlaamse datumstempels (BE/PA/ZO)

N.11. Vannieuwenhuysse, J. *Goed Garen gesponnen? Industrialisatie in de Provincie West-Vlaanderen 1800-1940*, Brugge, 1998, 240 p. (ill.)
n.a.v. een tentoonstelling door het Provinciaal Archief met een historisch overzicht en een beschrijvende catalogoog, vooral belangrijk voor Passendale (GE/PA/ZO)

Zie ook: A.3 / A.6 / A.9 / Q.18

O. Topografie - Toponymie - Iconografie

O.1. *Passendale in Beeld door de Jaren heen*, Passendale, 1981, 78 p. (ill.)
fotoboek uitgegeven door de vzw Kaasfeesten waarin verschillende Passendaalse locaties fotografisch bekeken worden (PA)

O.2. *Onze Vijfling... in een 'Pêle-Mêle'*, Zonnebeke, 1995, 158 p. (ill.)
hét fotografisch document bij uitstek over de vijf deelgemeenten met 331 illustraties uit de belangrijkste Zonnebeekse privé-verzamelingen en een begeleidend tekstboekje (BE/GE/PA/ZA/ZO)

O.3. *De Yperschesteenweg te Zonnebeke* in: Ieper Kwartier, 1999 (35), p. 102. (ill.)
povere bijdrage met zichtkaart en plaatsnaam n.a.v. het verschijnen van de millenniumkalender van de Zonnebeekse heemkring, tekenend voor de laatste jaren van Iepers Kwartier (ZO)

O.4. *Kadastrale Legger P.C. Popp: Deel I Passendale en Zonnebeke: Deel II Beselare, Geluveld en Zandvoorde*, Zonnebeke, 2001, 258 + 214 p. (ill.)
heruitgave van de Popp-kaarten en bewerking van de oorspronkelijke leggers met extra CD-rom door de Heemkring o.l.v. P. Claeys en M. Gunst, onmisbaar voor elke geografische situering (BE/GE/PA/ZA/ZO)

O.5. Beele, W. *Broodseinde, in de Volksmond Bresende* in: Iepers Kwartier, 1981 (17), p. 93-94.
etymologie van de plaatsnaam Broodseinde, die zoveel betekent als moeraseinde, en verwijzing naar de recentere naam Bresende (ZO)

O.6. Chotin, A. *Etudes Etymologiques sur les Noms de Lieu de la Flandre Occidentale* in: *Annales de la Société Historique, Archéologique et Littéraire de la Ville d'Ypres et de l'Ancienne West-Flandre*, 1876 (7), p. 185-328; 1878 (8), p. 1-53.
oudste vermeldingen en toponymie van de West-Vlaamse gemeentenamen, vele decennia toonaangevend, maar thans grotendeels achterhaald (BE/GE/PA/ZA/ZO)

O.7. Cornillie, J. *Ieper door de Eeuwen Heen*, Ieper, 1950, 376 p.
tot op heden niet vervangen als alomvattende en wetenschappelijke stadsgeschiedenis, geografisch opgevat en interessant voor de grensgebieden, o.a. Nonnebossen (ZO)

O.8. Dankkaart, M. *De Westhoek: Van Roeselare tot de Schreve*, Antwerpen, 1999, 136 p. (ill.)
fotoboek gemaakt voor huis-aan-huis verkoop op commerciële basis, weinig representatieve reproducties, zwakke teksten en dito afwerking (BE/GE/PA/ZO)

O.9. De Brabandere, F. *Verklarend Woordenboek van de Familienamen in België en Noord-Frankrijk*, Brussel, 1993, 1552 p.
wetenschappelijk referentiewerk in twee delen met verklaring en geografische situering van alle familienamen (BE/PA/ZO)

- O.10. De Flou, K. *Woordenboek der Toponymie van Westelijk Vlaanderen*, Brussel, 1914-1938, 18 dln.
onmisbaar naslagwerk met tienduizenden plaatsnamen, toegelicht met bronvermelding en bijhorende index uit 1953 door F. Rommel met referenties per thema en vooral per gemeente (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- O.11. Deseyne, A. *Den Doel: Zonnebeke, Zonnebeke*, 1993, 95 p. (ill.)
vulgariserende, maar interessante wordingsgeschiedenis van het Polygoonbos met bijzondere aandacht voor de Eerste Wereldoorlog (ZO)
- O.12. De Wolf, L. *De Pallifootdreve* in: *Biekorf*, 1924 (30), p. 111-112, 138, 163-164.
bijdrage over de oorsprong en betekenis van de Pallifootdreve, een stuk oude landweg van aan het kasteel van de Woestine in de richting van de Oude Kortrijkstraat met het voor Dewolf typische gissen (en missen) (BE)
- O.13. Gysseling, M. *Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (voor 1226)*, Brussel, 1960, 1407 p.
wetenschappelijk referentiewerk in 2 delen, gebaseerd op origineel bronnenonderzoek, onmisbaar bij elke studie van de vroegste geschiedenis (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- O.14. Maes, J. *Beselaarse Gedenkboeken Deel V: Beselaarse Plaatsnamen en Mengelingen*, Beselare, 1970, 92 p. (ill.)
p. 1-54 uitstekende inventaris van 456 Beselaarse plaatsnamen, ingedeeld in vijf categorieën (landerijen, hofsteden, wegen, waterlopen en andere) met bronnenopgave (BE)
- O.15. Pil, V. *Kruisen als Grenspalen in 't Ieperse* in: *Iepers Kwartier*, 1968 (4), p. 83-84.
interessant artikel over grensafbakening, vooral tussen de bisdommen Doornik en Terwaan, met opgave van oude toponiemen (BE/ZO)
- O.16. Vanderhaeghe, J. *Landboek 1634 Passendale (+ Fragmenten Oekene, Rumbekke en Ledegem)*, Kapellen, 1997, 130 p. (ill.)
uitzonderlijke uitgave van een tiendenregister in privaat bezit, afkomstig van de Doornikse Sint-Maartensabdij, met beschrijving van ca. 80% van Passendale op 15 kaarten (lijntekeningen en bijgevoegde kleurenfoto's) (PA)
- O.17. Verbouwe, A. *Iconografie van het Arrondissement Ieper*, Brussel, 1953, 155 p. (ill.)
belangrijk referentiewerk opgemaakt met de hulp van O. Mus, geeft een overzicht per gemeente van de bekende figuratieve bronnen uit het prefotografisch tijdperk (kaarten en tekeningen) (BE/GE/PA/ZA/ZO)
- O.18. Vermeulen, G. *Bijdrage tot de Studie van de Plaatsnamen betreffende de Augustijnenabdij van Zonnebeke 1072-1797*, Leuven, 1962, 282 p.
onuitgegeven licentiaatverhandeling Germaanse filologie met alle toponiemen uit het abdijarchief en alfabetisch geordend per gemeente, onmisbare bron voor onze streek (BE/GE/PA/ZO)

Zie ook: A.6 / E.14 / I.26 / I.39 / Q.14 / Q.15

P. Verenigingen

- P.1. Bauwens, I. *In het Voetspoor van Cardijn: Geschiedenis van 60 Jaar KAJ/VKAJ te Zonnebeke en Omstreken 1925-1985*, Zonnebeke, 1985, 249 p. (ill.)
interessant werk dat een goed tijdsbeeld geeft van de behandelde periode en vooral voor de eerste drie decennia belangrijke documentatie bevat (ZO)
- P.2. Berteloot, M. *Vreugde Na Arbeid: 50-Jarig Bestaan 1947-1997*, Beselare, 1997, 133 p. (ill.)
chronologisch overzicht van het Beselaars toneel per gespeeld theaterstuk met foto's, inhoud en rolverdeling (BE)

P.3. Roose, M. *Prentenboek over 60 Zonnebeekse KAV Jaren*, Zonnebeke, 1992, 61 p. (ill.)
kroniek van 60 jaar Kristelijke Arbeiders Vrouwenbeweging als aanvulling van een gelijkaardige uitgave bij het 50-jarig jubileum (ZO)

P.4. Vandenpeereboom, A. *Des Ghildes* in: *Annales de la Société Historique, Archéologique et Littéraire de la Ville d'Ypres et de l'Ancienne Westflandre*, 1861 (1), p. 114-117.
artikel over de Ieperse schuttersgilden met in appendix F de uitgave van een 16de-eeuws afschrift van de goedkeuring tot oprichting van de Beselaarse schuttersgilde door Filips de Goede in 1428 (BE)

P.5. Vanlerberghe, P. & Claeys, M. *Boerengilde Passendale 1905-1985*, Passendale, 1985, 80 p. (ill.)
onderbouwde studie over de geschiedenis van de plaatselijke boerengilde met eerst een chronologisch deel en daarna een overzicht van de opeenvolgende besturen (PA)

Zie ook: A.6 / A.9 / O.14

Q. Volkskunde - Dorpsleven

Q.1. Balduyck, E. *Leven en Kreperen*, Zonnebeke, 1968, 178 p.
streekroman in de lijn van Cyriel Buysse, die zich afspeelt op de Molenaarlest en op de vlucht voor de Eerste Wereldoorlog, boeiend om lezen (ZO)

Q.2. Balduyck, E. *Er komen geen Dagen meer*, Blankenberge, 1970, 115 p.
vier streekeigen kortverhalen, waarvan de twee laatste verband houden met Zonnebeke: 'Zwoane' en 'De Purperen Roos' (ZO)

Q.3. De Lille, K. *Uit de Oude Doos* in: *Iepers Kwartier*, 1972 (8), p. 18-19. (ill.)
afdruk van het bidprentje van Pieter Descamps uit 1825, dat het oudste is van een overlijden te Beselare en berust in een Gentse verzameling (BE)

Q.4. Deseyne, A. *Zonnebeke tussen 2 Oorlogen*, Zonnebeke, 1994, 144 p. (ill.)
dorpsgeschiedenis vanuit een persoonlijke invalshoek met veel aandacht voor de figuur van pastoor Lammens, een eerste rangsbron voor het begrijpen van die jaren, leesbaar op papier gezet (ZO)

Q.5. De Win, P. & Moens, F. in: *De Roepstenen in de Provincie West-Vlaanderen en de Orale Bekendmakingen in de 19de en 20ste Eeuw* Leiegouw, 1988, p. 195-232. (ill.)
behandelt dit merkwaardig fenomeen met op p. 231 opname van de steen tegen de voorgevel van het gemeentehuis van Zonnebeke uit 1925 (ZO)

Q.6. De Wolf, L. *(1 Mei)* in: *Biekorf*, 1914 (25), p. 227.
merkwaardig Beselaars volksgebruik met verschillende soorten takken die men aan de vooravond van 1 mei bij de deur van jonge dochters zet naargelang van hun zedelijke toestand (BE)

Q.7. De Wolf, L. *Een Do'pdag is altijd een Kropdag* in: *Biekorf*, 1920 (26), p. 70-71.
beschouwingen bij de Beselaarse doopnaam Anna Stasia Vincentia Van Robays, een van de interessantere volkskundige aantekeningen van De Wolf in 'zijn' *Biekorf* (BE)

Q.8. De Wolf, L. *Beevaartplicht als Last op een Hof* in: *Biekorf*, 1924 (30), p. 72.
oud volksgebruik van op de Keiberg over het gaan dienen naar Machelen, ter plaatse genoteerd door De Wolf en naar hij meent voor St.-Cornelius (BE)

Q.9. De Wolf, L. *'n Kuk* in: *Biekorf*, 1929 (35), p. 151-153.
'kuk' betekent kind en komt herhaaldelijk voor in een oud huisboek van de Beselaarse familie Nuytten, waaruit De Wolf uittreksels publiceert (BE)

Q.10. Gunst, M. *Quizpelend door Zonnebeke*, Zonnebeke, 1997, 88 p. (ill.)
500 vragen over de vijf Zonnebeekse deelgemeenten met veel wetenswaardigheden over het dorpsleven (BE/GE/PA/ZA/ZO)

Q.11. Pil, V. *Bijgeloof* in: Biekorf, 1903 (14), p. 384.
vijf volkskundige aantekeningen, waarvan drie uit het notitieboekje van J. Durnez (1794) en twee ter plaatse opgeschreven, allen afkomstig van Zonnebeke (ZO)

Q.12. Vermeulen, E. *Grepen uit Aardig Menschenleven*, Gent, 1923, 218 p.
met daarin de Beselaarse verhalen 'Siska en Patiste' en 'Tiste van Casier van de Kortekeer', beide overgenomen in zijn gedenkboek p. 69-76, en de heksensage 'Babbe van de Klytmeerschen' (BE)

Q.13. Vermeulen, E. *Volkszeg te Becelaere op den Reutelhoek* in: Biekorf, 1910 (21), p. 340-343.
typische vertelling van Warden Oom over 'Mutsje' Bouckenoooghe, 'de fijnste vogelzoeker van Becelaere', woonachtig op de Reutelhoek (BE)

Q.14. Vermeulen, G. *Zonnebeke voor 1914 Deel I: De Westhoek*, Zonnebeke, 1969, 31 p.
zeer interessante en originele bijdrage over het leven op het gehucht 'De Westhoek,' gebaseerd op getuigenissen en vertellingen, een waardevolle bron (ZO)

Q.15. Vermeulen, G. *Zonnebeke voor 1914 Deel II: De Molenaarelst*, Zonnebeke, 1970, 43 p.
vervolg op het voorgaande met ook volkse artikels over de Meerlaan, Veldhoek en het Polygoonbos, deel III over Zonnebekedorp is jammer genoeg nooit verschenen (ZO)

Q.16. Vermeulen, G. *Van Boom tot Klomp*, Zonnebeke, s.d., 32 p. (ill.)
volkskundige studie over het klompenmakerambacht, uitgegeven door de Zonnebeekse heemkring, die echter weinig ingaat op de plaatselijke situatie (ZO)

Q.17. Vermeulen, G. e.a. *De Klokke luidde voort*, Zonnebeke, s.d., 30 p. (ill.)
overzicht van de klokkenhoven, bellen (en douillen daartoe gebruikt), tuihoorns, klooster- en schoolklokjes op de vijf deelgemeenten, gestencild (BE/GE/PA/ZA/ZO)

Q.18. Versavel, G. *Passendaalse Herinneringen II: Cultureel Leven*, Passendale, 1978, 442 p. (ill.)
gedegen studie over het Passendaalse onderwijs, muziek, toneel, brandweer, het Davidsfonds en de bibliotheek, waarbij vooral de geschiedenis van het onderwijs zeer uitgebreid behandeld is (p. 1-191) (PA)

Zie ook: A.6 / A.9 / A.10 / I.11 / I.19 / I.24 / I.47 / I.48

R. Wereldoorlog II (zonder regimentsboeken)

R.1. Cocle, P. *West-Vlaanderen in Mei '40*, Roeselare, 1981, 224 p.
behandelt de eerste oorlogsweken in de provincie en geeft daarna overzichten voor een reeks gemeenten, waaronder Passendale op basis van het boek van Gabriël Versavel (PA)

R.2. Cocle, P. *West-Vlaanderen in de Bezetting*, Roeselare, 1984, 203 p.
synthese van het dagelijks leven onder de bezetting op velerlei vlakken, echter zonder de minste bronvermelding, bevat heel wat gegevens over Passendale, grotendeels ontleend aan Gabriël Versavel (PA)

R.3. Decuypere, D. *Dorp zonder Grenzen: 1940-1945 Epicentrum Geluwe*, Geluwe, 1985, 523 p. (ill.)

ongetwijfeld de beste oorlogsmonografie geschreven over een West-Vlaams dorp, bijzonder interessant voor buurgemeente Beselare met de delicate collaboratie en verzet (BE/GE/PA/ZA/ZO)

R.4. Decuypere, D. *Vermist boven Vlaanderen*, Geluwe, 1993, 93 p. (ill.)

analyseert vier vliegtuigcrashes 1942-1944 met vooral p. 56-61, waarbij de manschappen van de B-17 crash van 14 mei 1943 nabij Vijfwegen terechtkomen in Passendale-Zonnebeke (PA/ZO)

R.5. Decuypere, D. & Vandenameele, A. *Fatale Seconden: Momenten uit de Luchtoorlog boven Vlaanderen 1940-1945*, Geluwe, 1995, 248 p. (ill.)

boeiende analyse van 25 vliegtuigcrashes, op basis van interviews en archiefonderzoek, waarvan er zich 4 afspeelden op onze gemeenten (BE/GE/PA/ZA/ZO)

R.6. Deseyne, A. *Zonnebeke: Bezet en Bevrijd*, Zonnebeke, 1996, 151 p. (ill.)

oorlogskroniek vanuit eigen aantekeningen, bijzonder interessante bron waarbij geen enkel onderwerp uit de weg gegaan wordt, evenwel met weglating van heel wat namen (ZO)

R.7. Flipts, A. & Dejonghe, F. *Operational Mission Berlin: Bury St-Edmunds - Berlin - Beselare - Zevekote*, s.d., 66 p. (ill.)

boeiende reconstructie van een Amerikaanse B17-bommenwerper die op 4 maart 1944 neerstort te Zevekote en waarvan de bemanning zich redt te Beselare en via het verzetsoord Le Corbeau geëvacueerd wordt (BE)

R.8. Verbeke, B. *Toen Harten één waren uit Liefde voor het Ouderhuis en Vlaanderen*, Tielt, 2000, 191 p. (ill.)

bijzonder interessante en boeiende (oorlogs)herinneringen over de Vlaamse kwestie en collaboratie in Zandvoorde door een bevoorrechte getuige, waarin met naam en toenaam geschreven wordt (ZA)

R.9. Verbeke, G. *De Gewetenloze Spion: Prosper Dezitter*, Koksijde, 1998, 287 p. (ill.)

gedegen biografie van de beruchte spion, die in 1893 geboren is te Passendale en in 1913 na een veroordeling vlucht naar Canada, vanwaar hij terugkeert en tijdens WO II honderden verzetslui en piloten de dood injaagt (PA)

R.10. Verbeke, R. *Van de Leie tot Passendale 24-28 Mei 1940* in: Iepers Kwartier, 1974 (10), p. 1-56. (ill.)

uitstekende analyse van de gevechten in de vierhoek Roeselare-Menen-Komen-Ieper naar militaire en plaatselijke gegevens (BE/PA/ZO)

R.11. Verbeke, R. & Quaghebeur, R. *Ze zijn daar: De Bevrijding van Ieper en het Westland in September 44*, Koksijde, 1994, 206 p. (ill.)

Roger Verbeke tekent voor het militaire verloop, terwijl Roger Quaghebeur vooral werkt op mondelinge getuigenissen en ook heel wat verhalen van tijdens de oorlog brengt, zeer interessant werk (BE/GE/PA/ZA/ZO)

R.12. Versavel, G. *Passendale 1940-1945*, Passendale, 1974, 398 p. (ill.)

interessant werk over WO II, maar minder dan 30 jaar na de feiten zegt de auteur zelf als bevoorrechte getuige namen en feiten te moeten weglaten met bijvoorbeeld weinig gegevens over de collaboratie tot gevolg (PA)

Zie ook: A.10 / K.4